Çĕнĕ 2013 çулпа саламлатпăр!

Муркаш район хаçачĕ

Çĕнтерÿ ялавĕ

1944 çулхи çу уйăхĕн 5-мĕшĕнчепе тухать

104-105 (8065-8066) №№ ✻ Шăмат кун, 2012 çулхи раштав (декабрь) уйăхĕн 29-мĕшĕ ✻ Хакĕ ирĕклĕ

Юрларĕç, ташларĕç, телей сунчĕç

Çулталăкăн юлашки эрнинче кашни кунах районта Çĕнĕ çула халаллана уявсем иртрĕç. Ытлари кун акă «Сывлăх» ФСК умне районти кашни кĕтесренех, 18 шкултан, Хĕл Мучисемпе Юр Пикесем пухăнчĕç.

Пĕр харăсах çакăн чухлĕ Хĕл Мучипе Юр Пикене курма хавас пулнине район администрацийĕн пуçлăхĕ Р. Тимофеевпа вĕрентÿ тата çамрăксен политикин пайĕн ертÿçи З. Дипломатова та хавас пулнине палăртрĕç. Шур сухаллисемпе илемлĕ пикесене иртен-çÿрен те чарăнса тăрсах сăнарĕ, пĕрле савăнчĕ. Шартлама сивĕрен хăраман Хĕл Мучисемпе Юр Пикесем фестиваль-конкурсра хăйсен пултарулăхĕпе паллаштарчĕç, симĕс чăрăш тавра карталанса ташларĕç, юрăсем шăрантарчĕç, çитес Çĕнĕ çулпа саламласа пурне те телей сунчĕç.

Н. НИКОЛАЕВА
сăн ÿкерчĕкĕ.

Малашлăха шанатпăр, ĕненетпĕр

Çулталăка вĕçленĕ май

2012 çула вĕçленĕ май район хаçатĕнче районти социаллă пурнăç тата экономика аталанăвне пĕтĕмлететпĕр. Унăн юлашки номерĕсенче медицинăпа вĕрентÿ сферин аталанăвĕпе тата ял хуçалăхĕпе промышленноç утăмĕсемпе паллаштаракан материалсем пичетлерĕмĕр. Вĕсемпе вулакансем интересленсе паллашрĕç. Ку хутĕнче вара эпир калаçăва район администрацийĕн пуçлăхне Ростислав ТИМОФЕЕВА чĕнтĕмĕр.

– Ростислав Николаевич, район администрацийĕн ответлă ĕçченĕсем районти социаллă пурнăçпа экономика аталанăвĕн 2012 çулхи итогĕсемпе тĕплĕн паллаштарчĕç. Эсир мĕн хушса каланă пулăттăр? Иртсе пыракан çулталăк кăтартăвĕсене эсир епле хаклатăр?

– Чăннипех те ĕнтĕ çĕнĕ çула кĕтсе илнĕ май иртсе каякан çулталăк итогĕсене пĕтĕмлетме, малашлăх тĕллевĕсем пирки калаçма хăнăхнă. Хамăр ĕçсене пĕтĕмлетнĕ май çавна калама пултаратăп. Иртсе пыракан çулталăк пирĕн район çыннисемшĕн ÿсĕмлисенчен пĕри пулчĕ. Районăн пурнăçпа экономика аталанăвĕнче пулса иртнĕ ырă улшăнусем те çавна çирĕплетеççĕ. Вĕсем вара кашни сферăрах пур.

Уйрăмах çынсене хăтлă çурт-йĕрпе тивĕçтерессипирки чарăнса тăмалла. «Пурăнмалли çурт-йĕр» федераллă тĕллевлĕ программăн «Çамрăк çемьесене пурăнмалли çурт-йĕрпе тивĕçтерессиш» подпрограммипе килĕшÿллĕн çурт тума е хваттер туянма 12 çамрăк çемьене 5979,886 пин тенкĕ уйăрса панă. 2012 çулта «Ялсен 2013 çулччене социаллă аталанăвĕ» федераллă тĕллевлĕ программăпа килĕшÿллĕн çурт-йĕр тума тата туянма 6 граждана пĕтĕмĕшле 2850,4 пин тенкĕ, 11 çамрăк специалиста 6773,42 пин тенкĕ парса пулăшнă.

(Вĕçĕ 2-мĕш стр.)

Çитес çулхи уявсенчи кану кунĕсем

Раççей премьер-министрĕ Дмитрий Медведев алă пуснă йышăнупа килĕшÿллĕн уявсене тивекен уйрăм кану кунĕсене куçарма палăртнă.

Хĕллехи кану кунĕсем 10 куна тăсăлаççĕ: декабрĕн 30-мĕшĕнчен пуçласа январĕн 8-мĕшĕччен.

Май уйăхĕнче 9 кун канатпăр. Пĕрремĕш май уявне паллă тунă ятпа – майăн 1 – 5-мĕшĕсенче.

Çĕнтерÿ уявĕ ячĕпе – майăн 9 – 12-мĕшĕсенче.

Правительствăра палăртнă тăрăх кану кунĕсене куçарни Ĕç кодексĕн 110 статйине пурнăçлама май парать. Унта эрнесерен канмалли вăхăт 42 сехетрен кая мар пулмалли çинчен каланă.

Уяври ĕç кунĕсем

БОЛЬНИЦА:

декабрĕн 29-мĕшĕ – ĕç кунĕ;

декабрĕн 30-мĕшĕ – канмалли кун;

декабрĕн 31-мĕшĕ – шăмат кунхи графикпа 8.00 сехетрен пуçласа 13.00 сехетчен;

январĕн 1–2-мĕшĕсем – уяв кунĕсем, дежурнăй службăсем талăкĕпех ĕçлеççĕ;

январĕн 3-мĕшĕ – ĕç графикĕпе (дежурнăй службăсем талăкĕпех ĕçлеççĕ, стационарлă планлă пулăшу – ĕç графикĕпе);

январĕн 4-мĕшĕ – уяв кунĕ (дежурнăй службăсем талăкĕпех ĕçлеççĕ);

январĕн 5-мĕшĕ – шăмат кунхи графикпа 8.00 сехетрен пуçласа 13.00 сехетчен;

январĕн 6, 7, 8-мĕшĕсем – уяв кунĕсем (дежурнăй службăсем талăкĕпех ĕçлеççĕ);

РАЙОНТИ ЗАГС ПАЙĔ:

декабрĕн 29-мĕшĕ – тунти кунхи (декабрĕн 31-мĕшĕнчи) ĕç йĕркипе;

январĕн 2, 4, 6, 8-мĕшĕсенче – 9.00 сехетрен пуçласа 15.00 сехетчен апат вăхăчĕсĕр.

ÇЫХĂНУ УЙРĂМĔСЕМ:

Декабрĕн 29-мĕшĕнче ялсенчи çыхăну уйрăмĕсем 8 сехетрен пуçласа 16 сехетчен ĕçлеççĕ, Муркашри уйрăм вара – 8 – 19 сехетсенче.

Декабрĕн 30, 31-мĕшĕсем, январĕн 1, 2, 6, 7-мĕшĕсем – кану кунĕсем.

Январĕн 3, 4, 5, 8-мĕшĕсенче 8 сехетрен пуçласа 17 сехетчен ĕçлеççĕ.

Яваплăха манмăпăр

Уяв кунĕсем вăрăма тăсăлни пирĕн сыхлăха тĕрĕслет кăна. Хатĕр-и-ха эпир хамăра тата хамăрăн çывăх çыннăмăрсене сыхлама-хÿтĕлеме? Малтанах çакна калатăп: «Пушар хуралĕшĕн уяв çук: эпир кулленех ĕçре». Инкек сиксе тухсан стационарлă телефонсемпе 62–7-34 е 01 номерпе шăнкăравламалла. Кĕсье телефонĕпе пулăшу ыйтмалла пулса тухсассăн пĕрлехи дежурнăйпа диспетчер службине 112 номерпе шăнкăравлама ан манăр. Шăнкăравлаканăн хăй камне тата инкек тÿсекенĕн адресне тĕрĕс пĕлтермелле. Çакăн чухне сире пулăшу нумай кĕттермĕ.

И. СМИРНОВ.

ХАКЛĂ ЕНТЕШĔМĔРСЕМ!

Сире Çĕнĕ çул тата Раштав уявĕсемпе чун-чĕререн саламлатăп!

Çĕнĕ çула кĕрес умĕн йăлана кĕнĕ тăрăх иртсе каякан çулталăк итогĕсене пĕтĕмлетеççĕ, мĕн-мĕн тума пултарнине хак параççĕ, малашлăх планĕсене палăртаççĕ.

Тулли кăмăлпа çавна палăртма пултаратăп. Макроэкономикăн тĕп кăтартăвĕсем енĕпе Чăваш Ен каллех çĕршыври анăçуллă регионсен йышне кĕме пултарчĕ. 2012 çул тăршшĕпех эпир бюджет укçи-тенкипе тухăçлă усă курас, пĕчĕк бизнеса аталанма лайăх условисем туса парас, экономикăра тата бюджет сферинче ĕç укçине ÿстерес, нумай ачаллă тата çамрăк çемьесем, пĕчĕк тупăшлă çемьесем, ветерансем тĕлĕшпе патшалăх пулăшăвне ÿстерес енĕпе шайлашуллă политика тытса пытăмăр. Обществăлла-административлă тĕрĕслеве тата хăй вăхăтĕнче комплекслă мерăсем йышăннине пула социаллă пĕлтерĕшлĕ таварсен хакĕсене сăлтавсăр ÿстерсе ярассине чарса лартма май килчĕ.

(ЧР Пуçлăхĕ М. ИГНАТЬЕВ
саламланин вĕçĕ 2-мĕш стр.)

МУРКАШ РАЙОНĔН ХИСЕПЛĔ ÇЫННИСЕМ! ХАКЛĂ ЮЛТАШСЕМ!

Çитсе килекен Çĕнĕ çул – чи çутă, чи кĕтнĕ тата юратнă уяв ячĕпе уяв саламĕ йышăнса илсемĕр! Хальхи вăхăтра пирĕнтен кашниех иртни пирки аса илет, малашлăх пирки шухăшлать. Паллах ĕнтĕ вăл лайăх пуласса шанать. Иртнĕ çул пулăмĕсене хак панă май эпир чи малтанах хамăрăн çывăх çынсем, çемье пирки, хамăр иртсе каякан çулталăка епле пурăнса ирттерни пирки шухăшлатпăр. Пирĕн кашнин пурнăçĕнчен килет те ĕнтĕ, пĕтĕмĕшле илсен, район, республика, çĕр-шыв шăпи те.

Пĕрлехи вăйпа сахал мар ыйтусене татса пама май килчĕ. Район экономики тăнăç аталанать, инвестицисем хывма майсем туса панă, социаллă пĕлтерĕшлĕ тĕп проблемăсене татса пама база пур. Сирĕн пур çутă ĕмĕтĕрсем те пурнăçланса пыччăр, сирĕнпе юнашар яланах хăвăрăн тăванăрсем, тус-юлташăрсем пулччăр. Мĕн пур чĕререн сире хăвăрăн пуçару ĕçĕнче ăнăçу, çирĕп сывлăх, малашлăхра шанăç сунатăп! Телей сире! Çĕнĕ çул ячĕпе!

Район пуçлăхĕ
И. НИКОЛАЕВ.

ХИСЕПЛĔ ЕНТЕШĔМĔРСЕМ!

Сисĕнмесĕрех тепĕр çул иртсе кайрĕ. Çăмăлах пулмарĕ вăл. Апла пулин те пурте пĕрле ума лартнă тĕллевсене пурнăçлас тесе тăрăшрăмăр. Районăн социаллă пурнăçĕпе экономика аталанăвне çирĕплетессипе çине тăрса ĕçлерĕмĕр. Çапла майпа çитĕнÿсем те пулмарĕç мар. Çулталăк хушшинче район бюджетне 100 млн. тенке яхăн пысăклатма пултартăмăр. Муркаш ял тăрăхĕ Раççей Федерацийĕ шайĕнче ялсене тирпей-илем кĕртмелли конкурсра 3 вырăн çĕнсе илчĕ. Çавăн пекех Муркаш районĕ чрезвычайлă лару-тăрăва сирсе ярас тата гражданла оборона енĕпе ирттернĕ ĕçсемпе республикăра 2 вырăна тухрĕ.

Çитĕнÿсем кашни отрасльтех пур. Кăтартусем вĕсенче 2011 çулхинчен пысăкрах. Районăн инфраструктурине аталантарассипе нумай тимлерĕмĕр. Çĕнĕ объектсем хута кайрĕç. Çулсем, çуртсем тăвассипе, юсассипе сахал мар ĕç турăмăр. Район тĕрлĕ программăсене хутшăнса ял çыннисен çурт-йĕр условийĕсене лайăхлатассипе курăмлă утăмсем турĕ. Çĕр ыйтăвĕнче йĕрке тăвассипе, нумай ачаллă çемьесене çĕрпе тивĕçтерессипе тунă ĕçсем те куç умĕнчех.

2012 çулта туни – пирĕн пĕрлехи çитĕнÿ. Кашни хăйĕн ĕç вырăнĕнче район аталанăвĕшĕн тăрăшса ĕçлерĕ. Районта пурăнакансене пурне те тăрăшуллă ĕçшĕн тав тăватăп.

Мĕн тунипе çырлахмалла мар пирĕн. Умра – татах та пысăкрах тĕллевсем. Вĕсем епле пурнăçланасси пирĕнтен кашнинчен килет. Пурте пĕр шухăшлă пулса, пĕр тĕллевлĕн пурнăçласчĕ вĕсене. Кирек епле утăма та шухăшласа тăвасчĕ. Вара йывăрлăхсене çĕнтерсе пыма та, çĕнĕ ÿсĕмсем тума та çăмăлрах пулĕ.

Пурне те сире çĕнĕ 2013 çул тата çывхарса килекен Христос çуралнă кун ячĕпе саламлатăп. Сывлăхăр сирĕн çирĕп пултăрччĕ. Утас çулăр утнăçемĕн уçăлсах пытăр, ĕçленĕçемĕн ĕçĕрсем ăнса пыччăр. Ĕмĕрĕр вăрăм пултăр. Çемьере яланах тату пурнăç хуçалантăр. Юрату, килĕшÿ, пĕрпĕрне ăнланни пурăнма, ĕмĕт-шухăшăрсене пурнăça кĕртме пулăшса пытăр, вăй-хал патăр. Инкек-синкек вара сирĕнтен пăрăнса иртчĕр. Çĕнĕ 2013 çул пуриншĕн те иртнĕ çултан ăнăçлăрах та телейлĕрех пултăр.

Район администрацийĕн пуçлăхĕ
Р. ТИМОФЕЕВ.

ОАО «Страховая компания «Чувашия-Мед» поздравляет вас с наступающим 2013 годом и Рождеством Христовым!

Уходит 2012 год. Он оставил нам множество событий и впечатлений, трудностей и побед. Год прошел совсем не зря: он добавил нам мудрости, сделал опытнее и выносливее. Впереди – новая страница. Пусть 2013 год будет для вас богатым на хорошие события и положительные эмоции, принесет удачу, стабильность и процветание. Пусть в наших домах всегда царят любовь и уважение, тепло и уют!

Желаем вам здоровья и счастья, мудрости и выдержки, благополучия и исполнения желаний!

С уважением генеральный директор ОАО «Страховая компания «Чувашия-Мед» И.В. КЛЕМЕНТЬЕВА.

Саламлатпăр

(Вĕçĕ. Пуçл. 1-мĕш стр.)

Хăйсен ĕç стажĕ 40 тата 45 çул çитнисем 20 пин ытла ватă çын «Чăваш Республикин ĕç ветеранĕ» ята тата хушма çăмăллăхсем валли правăна тивĕçрĕ.

2012 çулхи январь уйăхĕнчен тытăнса çемьере виççĕмĕш тата хыççăнхи ача çуратакансене ача амăшĕн республикăри капиталне 100 пин тенкĕ тÿлеççĕ. Çулталăк хушшинче ăна пĕр пин çурăна яхăн çемье тивĕçрĕ. 2013 çулхи январĕн 1-мĕшĕнчен тытăнса вара виççĕмĕш тата хыççăнхи ача çуратакан çемьесенчен пурте тенĕ пекех ачасемшĕн пурăнма кирлĕ минимум виçи чухлĕ уйăхсерен укçа тÿлевĕ илме тытăнать.

2012 çулта эпир хальхи физкультурăпа спорт комплексĕсем тăвассипе йышăннă федераллă программăна пурнăçа кĕртрĕмĕр. Кун пек комплекссем халĕ республикăри яллă районсенче пуринче те пур. Сывă пурнăç йĕркине пропагандăлани, массăллă спорта аталантарни, тренировкăсем ирттерме хăтлă условисем туса пани пирĕн спортсменсене ÿсĕмсем тума, Лондонри олимп пъедесталне парăнтарма май пачĕç.

Сывлăх сыхлавĕн тата вĕрентÿ ĕçĕн системисене модернизацилессипе малалла ĕçленĕ. Пĕтĕм шкулсен виççĕмĕш пайне тĕпрен юсанă, шкул столовăйĕсем валли çĕнĕ оборудовани туяннă. Реорганизаци туса ирттернĕ май халĕ медицина учрежденийĕсенче пуçлăх-администраторсем сахалрах, сыватакан врачсем вара ытларах. Квалификациллĕ медицина пулăшăвĕпе усă курма пултарасллăх тата унăн пахалăхне ÿстерес тĕллевпе эпир яллă районсенче 100 фельдшерпа акушер пункчĕ çĕнĕрен уçма палăртатпăр.

Республикăра пурăнакансем тивĕçлипех ĕçлерĕç. Çынсен тупăш шайĕ 18 процента яхăн ÿсни те çавăн çинчен калать. Юлашки 20 çул хушшинче Чăваш Енре пуçласа шкул çулне çитмен ачасен вĕрентÿ учрежденийĕсене тума тытăннă. Кăçал эпир 11 çĕнĕ ача сачĕ хута ятăмăр. Юлашки 20 çул хушшинче республикăра пуçласа ачасем вилекенсенчен ытларах çуралма тытăнчĕç. Çак кăтарту обществăри тăнăçлăх тата çемьесем ыранхи куна шанчăкпа пăхни пирки калать. Ку лайăх кăтарту.

Эпĕ иртсе каякан çулталăкра халăх ырлăх-пурлăхĕшĕн вăй хунисене, çитес çул та тăван ен аталанăвне тивĕçлĕ тÿпе хывма хатĕррисене тав сăмахĕ калатăп. 2013 çул мĕнле пулĕ, вăл мĕн илсе килĕ – ытларах енчен пирĕнтен кашнинчен килет вăл. Паллă ĕнтĕ, татса памалли проблемăсем сахалах мар. Çапах та эпир хамăр ыйтусене татса паратпăрах. Популистла йышăнусемпе заявленисем мар, çирĕп кăмăл-туйăмпа малалла утни кирлĕ. Халăхра çапла калаççĕ: «Ахах тенипех пуйăмăн». Çине тăрса ĕçленипе кăна эпир хамăр пурнăçа лайăхрах тума пултаратпăр.

Шанса тăратăп, çитсе килекен çулталăк çутă та тулли пулĕ, пире интереслĕ событисемпе çĕнни сахал мар кĕтет. Сирĕн Çĕнĕ çул каçĕнчи чи пĕлтерĕшлĕ ĕмĕт-шухăшлавсем пурнăçланса пыччăр! Кашни çемьене телейпе ăнăçу, пирĕн юратнă республикăна вара туслăхпа чечекленÿ сунатăп!

Чăваш Республикин Пуçлăхĕ
М. ИГНАТЬЕВ.

МУРКАШ ЕНĔН ХИСЕПЛĔ ÇЫННИСЕМ! ХАКЛĂ ЮЛТАШСЕМ!

Çитсе килекен 2013 çул тата Раштав уявĕсем ячĕпе сире чĕререн саламлатпăр!

Çывăх вăхăтрах 2012 çул историе кĕрсе юлать, курантсем пире пурнăçăн çĕнĕ тапхăрĕ çитни пирки пĕлтерĕç. 2012 çула ăсатса янă май сире хăвăрăн ĕçĕршĕн, эпир пĕрле пулса район тата республика ырлăх-пурлăхĕшĕн мĕн тума пултарнишĕн тав сăмахĕ калатпăр. Çитĕнÿсемпе, çĕнтерÿсемпе пĕрлех ăнăçусăр самантсем те пулмаççĕ мар. Апла пулин те пирĕн çĕнĕ проблемăсене татса парасси пирки шухăшлас пулать. Сире тата сирĕн çывăх юлташăрсене лайăх уявсем сунатпăр. Вĕсем хавасла самантсемпе тулли пулччăр, çывăх çынсемпе тата тăвансемпе хутшăнма май паччăр.

Çитсе пыракан çулталăк кашни çемьене туслăхпа килĕшÿ, ăнăçупа хăтлăх, савăнăçпа шайлашулăх илсе килтĕр. Килти çемье сути пирĕн кашнин пурнăçне çутатса, йывăр вăхăтра ăшăтса тăтăр. Сире Çĕнĕ 2013 çул ячĕпе саламлатпăр! Çирĕп сывлăх та телей сире!

Чăваш Республикин Патшалăх Канашĕн депутачĕсем
Н. ВАНЕРКИН тата
В. МИДУКОВ.

ХОРНУЙ ЯЛĔНЧЕ ПУРĂНАКАН ЫРĂ ÇЫННĂМĂРСЕМ!

Сире пурне те çитсе килекен Çĕнĕ çул ячĕпе чунтан саламлатпăр! Черетлĕ 2013 çул вара кашниншĕн ăнăçлă та тупăшлă пултăр, пĕр-пĕрин хушшинче ялан килĕшÿпе ăнланулăх хуçалантăр. Çемьесем çирĕп пулччăр, вĕсем – çĕр-шыв тĕрекĕ. Чи кирли вара – çирĕп сывлăх. Çаксем пулсан пирĕн пурнăç малалла татах ăнăçлăрах йĕркеленессе шанас килет.

З. МОЖАРОВА,
Хорнуй ял тăрăхĕнчи инвалидсен пуçламăш организацийĕн ертÿçи,
Г. ПАВЛОВА,
ветерансен канашĕн ертÿçи.

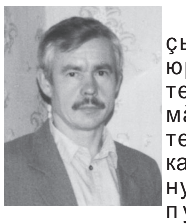

Чи хаклă çыннăмăра, юратнă аттене, кăмăллă асаттене, кукаçие – Хорнуй ялĕнче пурăнакан **Александр Петрович ГОРДЕЕВА** 60 çул тултарнă ятпа пĕтĕм чун-чĕререн саламлатпăр. Сывлăху санăн çирĕп, кун-çулу вăрăм та телейлĕ пултăр. Эпир сана юрататпăр, сана тав туса çĕре çити пуç таятпăр.

Салампа: ывăлĕпе кинĕ, хĕрĕсемпе кĕрÿшĕсем, 6 мăнукĕ.

Пирĕн хаклăран та хаклă, юратнă ывăлăма, шăллăма, пиччене – Хорнуй ялĕнче пурăнакан **Александр Петрович ГОРДЕЕВА** 60 çулхи юбилей ячĕпе чун-чĕререн саламлатпăр. Вăрăм кун-çул, çирĕп сывлăх, канлĕ ватлăх сунатпăр. Санăн ырă кăмăлушăн эпир сана юрататпăр, хисеплетпĕр, эсĕ пурришĕн савăнатпăр.

Саламлакансем: амăшĕ, Никитинсен, Васильевсен, Гордеевсен çемйисем.

Малашлăха шанатпăр, ĕненетпĕр

Çулталăка вĕçленĕ май

(Вĕçĕ. Пуçл. 1-мĕш стр.)

Вăрçă ветеранĕсем те пулăшусăр юлмаççĕ. 2010 çултан тытăнса 229 ветеран хăйĕн çурт-йĕр условийĕсене лайăхлатрĕ. Вăл шутран кăçал – 41 çын.

Нумай ачаллă çемьесене, тăлăх ачасене, социаллă хÿтлĕхсĕр ытти шая лекекен граждансене те тимлĕхсĕр хăвармастпăр. Вĕсем те саккунпа килĕшÿллĕн хăйсен çурт-йĕр условийĕсене лайăхлатаççĕ.

Чăннипех те ĕнтĕ çынсене ĕçмелли пахалăхлă шывпа тивĕçтересси юлашки вăхăтра ыйтусем çуратать. Ку енĕпе пурнăçламалли ĕçсем сахалах мар. Чылай çĕрте ялсенче шыв парса тăмалли системăсем кивелсе çитнĕ ĕнтĕ. Апла пулин те кăçал шывпа тивĕçтермелли икĕ объекта хута яма май килчĕ. Кусем вĕсем Москакасси ял тăрăхĕнчи Калмăккасси, Ильинка ял тăрăхĕнчи Вăрманкасси, Мемеккасси, Шерĕк ялĕсем. Тĕллевлĕ программăпа килĕшÿллĕн федераллă бюджетран уйăрнă 5500 пин тенкĕпе, республикăран уйăрнă 5190,5 пин тенкĕпе, вырăнти бюджетран уйăрнă 913,24 пин тенкĕпе усă курнă.

Çулсене тытса тăрассипе, çĕнĕрен тăвассипе ĕçсем пурнăçлатпăр. 2012 çулта кăна автомобиль çулĕсене тытса тăма 11308,175 пин тенкĕ уйăрнă. Кунсăр пуçне нумай хваттерлĕ çуртсен картишĕсенчи территорисене 2870,34 тăваткал метр чухлĕ йĕркене кĕртме 3056 пин тенкĕпе усă курнă.

1,336 километрлă «Волга» – Мулкачкасси – Оринин» çула хута яма май килчĕ. Кунта республика бюджетĕнчен 6207,027 пин тенкĕ, вырăнти бюджетран 200 пин тенкĕ уйăрнă. 2013 çулта «Тойкилтĕ – Кĕртекасси – Исетеркке» маршрутпа çул тăвассипе вырăнти бюджет шучĕпе 2974,067 пин тенкĕ тăкаклама пăхнă. Çитес çул вара малтан палăртнă тăрăх районĕпе çулсем тума-юсама пĕтĕмĕшле 48835,967 пин тенкĕ, вăл шутран республика бюджетĕнчен 36260,727 пин тенкĕ уйăрмалла.

– Çĕнĕ çул умĕн тĕл пулнă май, паллах, малашлăх тĕллевĕсем çинчен ыйтас килет. Малтан сăмаха социаллă сфера пирки пуçарар. Медицина, вĕрентÿ ĕçĕнче, культурăра çитес çул мĕнле çĕнĕлĕхсем кĕтеççĕ пире?

– Кăçал туса ирттернĕ ырă ĕçсем малашне те сыхланса юласса шанас килет. Палăртма кăмăллă, медицина учрежденийĕсенче юсав ĕçĕсем туса ирттерессипе, вĕсене хальхи оборудованипе тивĕçтерессипе, апла пулсан çынсен сывлăхне сыхлас ĕçе лайăхлатассипе чылай ĕç пурнăçлама май килчĕ. Модернизаци программине хутшăнса кăçал кăна 7653,3 пин тенкĕлĕх медицина оборудованийĕ туяннă. Çитес çул та ку енĕпе ĕçсем чарăнмалла мар. «Земство тухтăрĕ» программăпа малашне те ĕçлесе пырăпăр. Район больницинче халĕ ку программăна тухса ĕçлекен 7 врач тăрăшать. Фельдшерпа акушер пункчĕ çук 10 ялта васкавлă медицина пулăшăвĕ париччекни килти хуçалăхсем малашне те ĕçлесе пырĕç.

Вĕрентÿ ĕçĕнче те палăрăмлă улшăнусем сисĕнеççĕ. Вĕсем чи малтанах вĕрентÿ ĕçĕн пахалăхне ÿстерессипе, вĕрентÿ ĕçченĕсен ĕç укçи шайне ÿстерессипе палăраççĕ. Çак ырă улшăнусем малашне те сыхланса юмалла. Çитес çул педагогсен уйăхри вăтам ĕç укçи экономикăра вăй хуракансен вăтам кăтартăвĕнчен кая пулмалла мар. Вĕрентÿ сферине модернизацилемелли программăпа килĕшÿллĕн пулăшу мелĕсем çитес çул та пуласса шанса тăратăп.

Паллă ĕнтĕ, çулсеренех юсав ĕçĕсем пурнăçлама укçа-тенкĕ сахал мар тăкаклама тивет. Апла пулин те ку ĕçсене çитес çул та туса пыма палăртатпăр. Ку тĕллевпе район бюджетĕнчен те укçатенкĕ уйăрма пăхса хунă.

Шкул çулне çитмен ачасене ача сачĕсене вырăнсемпе тивĕçтерессипе ĕçсем пыраççĕ. Кăçал ача сачĕсене 3 ушкăн çĕнĕрен уçма май килчĕ. Çитес çул вара Муркашри лицей пулнă çуртра 60 вырăнлă ача садне хута яма палăртатпăр. Пирĕн тĕллев – пур ачана та ача садĕнче вырăнпа тивĕçтересси.

Муркаш ен культура енĕпе пуян. Халăх коллективĕсен шучĕ те çавăн çинчених калать. Çак кунсенче кăна Муркашри тата Орининти ветерансен хорĕсем халăх коллективĕсен ятне тивĕçме пултарчĕç. Çапла вара çак вăхăта халăх коллективĕн ятне тивĕçнĕ пултарулăх ушкăнĕсем районта 13.

Çитес çул паллă ентешĕмĕр Николай Никольский çуралнăранпа 135 çул çитет. Ăна чыслăн паллă тăвассипе тăрăшас пулать.

Районшăн пĕлтерĕшлĕ ыйтусене татса пама кăçал обществăлла канаш йĕркелерĕмĕр. Çакă ăнсăртран мар. Ку е вăл йышăнăва тунă чухне ыттисен шухăш-кăмăлне пĕлни пысăк пĕлтерĕшлĕ. Малашне вăл хăйĕн ĕçне татах анлăлатса пырĕ тесе шухăшлатăп.

– Ростислав Николаевич, Муркаш тăрăхĕ аграрлă район пулнă май ял хуçалăхĕ çинче те чарăнса тăрар. Темшĕн çитес çул ял хуçалăхĕшĕн палăрăмлă çулталăк пуласса туйăнать. Çĕр-шыв ВТОна кĕни те витĕм кÿрет пулĕ. Унччен пекех ĕçлекенсем рынок авăрĕнче çухалмĕç-и? Вĕсем вырăнне «Путь Ильича» йышши хуçалăхсем йышăнмĕç-и? Тен урăхла çулсем те пур?

– Муркаш районĕшĕн ял хуçалăхĕ пĕчĕк мар вырăн йышăнать. ВТОна кĕни, паллă ĕнтĕ, ял хуçалăх отраслĕн конкурентлăхне район шайĕнче кăна мар, çĕршыв шайĕнче те чакаратех. Магазинсен сентрисем çинче ют çĕр-шывсенчен кÿрсе килнĕ таварсем ытларах пулĕç. Ял хуçалăхне субсидилессипе те улшăнусем пулаççĕ. Апла пулин те çине тăрса ĕçлемелле.

Аграри политикине пачах çĕнĕлле йĕркелемелле. Тĕллевсене пачах урăхла палăртас пулать. Çĕр ĕçĕн политикинче район майĕсемпе анлăрах усă курасси, экономика тата экологи эффективлăхĕ тĕп вырăнта тăмалла. Продукци туса илесси кăна мар, çут çанталăк ресурсĕсене сыхласа хăварасси те пĕлтерĕшлĕ пулмалла.

Çапла, районăн ял хуçалăх потенциалĕ пысăк. Анчах та хальхи вăхăтра продукци туса илесси пирки кăна мар, ăна тупăшлă вырнаçтарасси пирки те шухăшламалла. Унсăрăн аталану пулмасть.

Производство калăпăшĕн пĕлтерĕшĕ çук мар. Вăтам тата пĕчĕк бизнес, вĕсем район экономикинче вырăн йышăнаççĕ пулин те, пысăк предприятирен тупăшлăрах пулаймасть. Пысăк инвестицисем хывасси те пысăк производствăпа çыхăннă. Аталаннă çĕр-шывсенче пĕчĕк тата вăтам бизнес ытларах подрядчик е партнер шутĕнче.

Патшалăх енчен вара ял хуçалăх продукцийĕ туса илекенсем тĕлĕшпе тĕллевлĕ адреслă пулăшу кирлĕ. Ку вăл укçа-тенкĕ уйăрассипе те, бизнес конкурентлăхне аталантарма консультаци пулăшăвĕ парассипе те çыхăннă.

Кунсăр пуçне манмалла мар: аграри секторĕ производствăшăн кăна мар, социаллă, культура, халăх традицийĕсене сыхласа хăварас, экологи енĕпе те пысăк пĕлтерĕшлĕ.

– Район экономикинче промышленноç тÿпи ÿсет. Анчах унăн аталанăвĕ сире тивĕçтерет-и? «Сеспель» чапĕ таврана сарăлчĕ ĕнтĕ. Ыттисем пирки мĕн калама пулать?

– 2009 – 2012 çулсенче районта промышленноç продукцийĕ туса кăларасси ÿссе пычĕ. Кунта «Сеспель» ăнăçлă ĕçленин тÿпи пысăк. Предприяти производство калăпăшне кăçал 139 процента çитерме, 1608 миллион тенкĕлĕх продукци реализацилеме пултарчĕ. Паллă ĕнтĕ, пĕчĕкрех ытти предприятисем те пур. Промышленноç предприятийĕсен пĕтĕмĕшле кăтартăвĕ – 2100 миллион тенкĕ. Ку вăл иртнĕ çулхинчен 25 процент нумайрах. Кăçалхи итогсемпе Муркашри кирпĕч завочĕ 73 миллион шайне тухать. Пĕлтĕрхинчен ку кăтарту 2,2 хут пысăкрах. Анчах та «Моргаушский» сĕт-çу завочĕ, «Моргаушимежрайгаз» филиалĕ, «Моргаушкорм», «МирТрубПласт», «Моргаушавтотехсервис», «Сундырь-Хлеб» обществăсем хăйсен кăтартăвĕсене чакарчĕç. Кунпа лăпланса лармалла мар, асăннă предприятисен малтанхи чикĕсене çитессипе конкретлă ĕçсем туса ирттерес пулать. Пĕрлехи ĕçре кашнийĕн хăйĕн тÿпи пур.

Район администрацийĕ аван ăнланать. Производство калăпăшĕн планĕсене пурнăçламанни чи малтанах ку предприятисен финанспа экономика кăтартăвĕсем çинче палăрать, çынсен ĕç укçи чакать, налук бази пĕчĕкленет. Çавăнпа та производство хăвачĕсемпе тухăçлă усă курассине, услугăсем парассин сферине аталантарассине, менеджментпа усă курассине тата инвестицисем хывма майсем туса парассине куç ытамĕнчен вĕçертмелле мар.

– Нумаях пулмасть Раççей Президенчĕ Владимир Путин Раççей Федерацийĕн Федераллă Пухăвне яракан Çырупа тухрĕ. Мĕн калама пултаратăр пĕтĕмĕшле Çыру пирки?

– Анлă задачăсем палăртрĕ çĕр-шыв пуçлăхĕ В. Путин хăйне РФ Президентне тепĕр хут суйланă хыççăнхи пĕрремĕш Çырăвĕнче. Çĕр-шыв аталанăвĕн пысăк пĕлтерĕшлĕ ыйтăвĕсем çинче чарăнса тăчĕ. «21 ĕмĕрте тĕнчере экономика, цивилизаци, çар хăвачĕ çĕнĕлле шайлашнă май Раççейăн суверенлă тата витĕмлĕ çĕр-шыв пулмалла. Пирĕн шанчăклă аталанмалла кăна мар, наци тата ăс-хакăл тĕлĕшпе хамăрăн уйрăмлăха упраса хăвармалла. Наци пулса упранса юлмалла. Раççей пулса юлмалла», – терĕ вăл.

Кунпа пĕрлех Раççей регионĕсене аталантарассипе те пысăк ĕçсем туса ирттерме палăртни мал курăмлă. Ку тĕлĕшпе вăл федераллă тата регионсенчи влаç органĕсем умне конкретлă задачăсем лартрĕ. Çакă паллă, Владимир Путин паян çĕр-шывра туса ирттерекен пур ĕçсене те ĕç çыннипе çыхăнтарать. Пирĕн вара çак задачăсене пурнăçлама майсем çук мар.

Республика Пуçлăхĕ Михаил Игнатьев çулталăка вĕçленин итогĕсем çинче те чарăнса тăнă пулăттăм. Ку тĕлĕшпе вăл декабрĕн 13-мĕшĕнче Чăваш наци музейĕнче журналистсемпе анлă пресс-конференци ирттерчĕ. Вăл палăртнă тăрăх республикăра çынсен пурнăç условийĕсене лайăхлатса пырассипе палăрăмлă улшăнусем çук мар, вĕсене малашне те сыхласа хăварма палăртнă.

– Ростислав Николаевич, сире çитес килекен 2013 çул ячĕпе саламлатпăр! Мĕн палăртнисене пурнăçлама сывлăх сунатпăр, ăнăçу пултăр! Район çыннисене те сирĕн Çĕнĕ çул умĕн каламалли пурах-тăр.

– Çулталăк вĕçлениччен шутлă кунсем юлчĕç. Çĕнĕ çулталăк çĕнĕ шанчăксем çуратать. Пурсăра та çĕнĕ 2013 çулта ыррине кăна сунна пулăттăм. Ырлăх-сывлăх пултăр пурин те, мĕн шухăшланисем пурнăçланса пычччăр. Çитес çул та пĕрпĕрне ăнланса, пĕр тĕллевлĕ ĕçлесе пымалла пултăр. Районă ÿсĕм çулĕпе ăнăçлă аталантарса пырасси кашнинченех килет. Апла пулсан пĕрле пулар малашне те.

В. ШАПОШНИКОВ калаçнă.

Мĕн кĕтет пире Çĕнĕ çулта?

Пурăнăпăр – курăпăр

* Раççейре универсаллă электронлă карттăсене тӳлевсĕр майпа граждансене 2013 çулхи январĕн 1-мĕшĕнчен тытăнса пама пуçлаççĕ. Ноябрĕн 27-мĕшĕнче Чăваш Республикин Патшалăх Канашĕ иккĕмĕш вулавпа ытларах сасăпа «Универсаллă электронлă картта çинчен» Саккун проектне йышăннăччĕ. Вăл республика территорийĕнче УЭК туса хатĕрлессин, парассин тата пăхса тăрассин ĕçне-хĕлне йĕркелет. Республика Сывлăха сыхлас ĕç тата социаллă аталану министерствин «Медицина информаципе аналитика центрĕ» бюджет учрежденийĕн уполномоченнăй организацийĕ пĕлтернĕ тăрăх 2013 çулта универсаллă электронлă карттăсене 1 пин ытла штук кăларма палăртаççĕ.

* Çемьере иккĕмĕш тата хыççăнхи ача çуралсан паракан ача амăшĕн капиталĕн виçи 408961 тенкĕпе танлашĕ. Унăн сумми 2012 çулхипе танлаштарсан 21 пин ытла тенкĕ ӳсет. Аса илтеретпĕр: 2007 çулта ача амăшĕн капиталĕн сумми 250 пин тенкĕ пулнăччĕ.

* Патшалăх çул-йĕр хăрушсăрлăх инспекцийĕн штрафĕсем самай ӳсеççĕ. Уйрăмах çакна ӳсĕрле руль умне ларакан водительсем тĕлĕшпе палăртмалла. Акă унччен ӳсĕрле руль умне ларнăшăн водитель удостоверенийĕсĕр тăрса юлнă çын татах руль умне ларчĕ пулсан е медицина тĕрĕслевĕ витĕр тухма килĕшмесен ăна 50 пин тенкĕ таран штрафлаççĕ тата административлă майпа арестлеççĕ е 100 сехетрен тытăнса 200 сехет таран обязательнăй ĕçсене явăçтараççĕ. Ӳсĕрле руль умне лартăн пулсан 50 пин тенкĕ штраф тӳлеме тата 3 çуллăх водитель удостоверенийĕсĕр тăрса юлма тивĕ (халĕ 2 çул таран удостоверенисĕр хăвараççĕ). Ӳсĕр çынна руль шанса панăшăн 50 пин тенкĕ штрафлĕç е 3 çуллăх удостоверенисĕр хăварĕç. Ӳсĕр пулнине палăртма медицина тĕрĕслевĕ витĕр тухма килĕшменшĕн 50 пин тенкĕ штраф парĕç е 5 çул таран удостоверенисĕр хăварĕç (халĕ 1,5 – 2 çуллăх удостоверение туртса илеççĕ).

* Предпринимательство ĕçĕхĕлĕн уйрăм тĕсĕсемпе çыхăннисем валли налук тӳлемелли патент системи вăя кĕрет.

* Раççейре пурăнакансен чи пĕчĕк ĕç укçи шайĕ 600 тенкĕ ӳсет, январĕн 1-мĕшĕнчен тытăнса 5200 тенкĕпе танлашать. Пурăнма кирлĕ чи пĕчĕк минимум виçи вара халĕ 6900 тенкĕпе танлашать. 1 млн. та 300 пин çыннăн ĕç укçи пурăнма кирлĕ чи пĕчĕк минимумран сахалрах.

* Январĕн 1-мĕшĕнчен тытăнса 2011 çулхи декабрĕн 6-мĕшĕнче йышăннă 402-ФЗ № «Бухгалтери учечĕ çинчен» Федераллă саккун вăя кĕрет. Унти пысăк çĕнĕлĕхсенчен пĕри – налук хумалли ансатлатнă системăпа усă куракан организацисем те малашне бухгалтери учетне туса пыма тивĕç пулни.

* Суд приставĕсем сĕннипе РФ Патшалăх Думин депутачĕсем административлă кодекса тата «Исполнительнăй наказани çинчен» Саккуна тӳрлетӳсем кĕртнĕ. Январĕн 1-мĕшĕнчен тытăнса штрафсене тӳлеменшĕн парăмçăна обязательнăй обществăлла ĕçсене хутшăнтарма пултараççĕ.

* Январĕн 1-мĕшĕнчен тытăнса Раççей поликлиникисемпе больницисем саккунлă йĕркепе тӳлевлĕ медицина услугисемпе тивĕçтерме пултараççĕ. Кун пирки саккун йышăннă пулин те, асăннă ыйту тавра дискуссисем вĕçленмеççĕ-ха. Çынсем тăрук хаксем ӳссе каясран, тӳлевсĕр медицина пулăшăвĕн тĕсĕсем вара чакасран шикленеççĕ.

* Уйăхсерен паракан укçа тӳлевĕсен (ЕДВ) виçине 5,5 процент ӳстерме пăхнă. Январĕн 1-мĕшĕнчен тытăнса вăл ветерансен 2500 тенкĕпе, инвалидсен 2000 тенкĕпе танлашĕ.

* Республикăра 2013 çулхи январĕн 1-мĕшĕнчен тытăнса çемье членĕ пуçне тупăш виçи пурăнма кирлĕ минимумран сахалрах тивекен çемьесене çемьере виççĕмĕш тата хыççăнхи ача çуралсан уйăхсерен укça тӳлеме тытăнаççĕ. Хальхи вăхăтра пĕр çын пуçне минимум виçи 5276 тенкĕпе танлашать. Ăна ача виçĕ çул тултариччен тӳлесе тăрĕç. Унăн виçи ачасен пурăнма кирлĕ минимумĕпе танлашĕ. Сăмахран, республикăра халĕ вăл пĕр ача пуçне 5202 тенкĕпе танлашать.

Универсаллă электронлă карттăсем

Услугăсемпе усă курма чару пулмĕ

Универсаллă электронлă карттăсем (УЭК) илме килĕшменни республикăра пурăнакансене патшалăх, муниципаллă тата ытти услугăсемпе усă курмалли правăран хăтармасть. Услугăсене унченхи мелпех – паспортпа тата кирлĕ ытти документсемпе усă курса илме май килĕ.

Патшалăх тата муниципаллă услугăсемпе тивĕçтерес тĕлĕшпе электронлă тата ытти мелсемпе усă курассин майĕсем пирки 2010 çулхи июлĕн 27-мĕшĕнче йышăннă 210-ФЗ № «Патшалăх тата муниципаллă услугăсемпе тивĕçтерессине йĕркелесси çинчен» Федераллă саккунăн 5-мĕшпе 6-мĕш статйисенче палăртнă.

Асăннă саккунăн 22-мĕш статйипе килĕшӳллĕн карттăра çыннăн сведенийĕсен минимумĕ кăна пулать:

– хушамат, ят, ашшĕ ячĕ (пур пулсан);

– сăн ӳкерчĕк (енчен те универсаллă электронлă карттăна гражданина заявление кура Федераллă саккунăн 25-мĕш статйипе килĕшӳллĕн панă пулсан);

– универсаллă электронлă картта номерĕ тата вăл вăйра пулнин тапхăрĕ;

– Раççей Федерацийĕн субъекчĕн уполномоченнăй организацийĕ пирки çыхăну информацийĕ;

– Раççей Федерацийĕн обязательнăй пенси страхованийĕн системинче страхланнă çыннăн харпăр хăйĕн лицевой счечĕн страховани номерĕ.

Саккунпа килĕшӳллĕн универсаллă электронлă карттăсене 2013 çулхи январĕн 1-мĕшĕнчен пуçласа заявлени çырнине кура параççĕ.

Гражданин универсаллă электронлă карттăна илме килĕшмесен те пултарать. Çавна валли унăн Чăваш Республикинчи уполномоченнăй организацие – Чăваш Республикин Сывлăха сыхлас ĕç тата социаллă аталану министерствин «Медицина информаципе аналитика центрĕ» бюджет учрежденине пымалла. Кунта вăл универсаллă электронлă карттăсемпе усă курма килĕшменни пирки çырмалли заявленисен хатĕр бланкне илме пултарать. Заявленире даннăйсене (СНИЛС, паспорт) кăтартмалла, алă пусмалла та хатĕр документа уполномоченнăй организаци представительне памалла.

Аса илтеретпĕр. Универсаллă электронлă карттăра упранакан электронлă приложенисем шутĕнче идентификацилĕхĕн, банкăн, обязательнăй медицина страхованийĕн полисĕн, обязательнăй пенси страхованийĕн страховани свидетельствин даннăйĕсем пулаççĕ.

ЧР Информполитика министерстви.

Хĕллехи вăхăт: кирлĕ е çук?

Патшалăх Думин депутачĕсем хĕллехи вăхăт çине куçас кăмăллă. Декабрĕн 26-мĕшĕнче Патшалăх Думин спикерĕ Сергей Нарышкин суйлавçăсем ыйтнине пурнăçласа çĕр-шывăн правительствин пуçлăхĕ Дмитрий Медведев патне çыру янă.

Аса илтеретпĕр. 2011 çултанпа çĕр-шыв çулталăкĕпех çуллахи вăхăтпа пурăнать. Иртнĕ çулхи çулла Раççей Президенчĕ «Об исчислении времени» саккуна алă пусрĕ. Унпа килĕшӳллĕн хĕллехи тата çуллахи вăхăт çине куçассине пăрахăçланă. Раççейре пурăнакансенчен ытларахăшĕ ун чухне çакăншăн пулнă.

Халĕ вара ку енĕпе шухăшсем пайланаççĕ. Пĕрисем вăхăта куçармалла тесе шухăшлаççĕ, теприсем – çук. Кашни виççĕмĕшĕшĕн тата ку пачах та пĕлтерĕшлĕ мар.

Çĕр-шыв пуçлăхĕ Владимир Путин декабрĕн 20-мĕшĕнче пысăк пресс-конференцире пĕлтернĕ тăрăх ку ыйтăва мониторинг итогĕ татса парĕ.

Чăваш Ен информполитика министерстви республикăра пурăнакансем хушшинче ыйтăм ирттерет. Ведомство сайчĕ çинче «Поддерживаете ли вы идею возвращения перехода на зимнее время?» интернет-сасăлав уçнă. Сасăлав 2013 çулхи январь уйăхĕ вĕçлениччен пырать.

Райадминистрацире

Хисеп грамотипе наградăланă

Нумай çул хушши тăрăшса ĕçленĕшĕн тата электроэнергетикăна аталантарас ĕçе тӳпе хывнăшăн район администрацийĕн 2012 çулхи декабрĕн 20-мĕшĕнчи 1122 № йышăнăвĕпе «МРСК Волги – «Чувашэнерго» усă акционер обществин филиалĕн Çур çĕрти производство уйрăмĕн Муркашри участокĕн çак ĕçченĕсене район администрацийĕн

Хисеп грамотипе наградăланă:

– **Евгений Николаевич КОНДУКТОРОВА**, тĕп инженера;

– **Валерий Тарасович БАРАНОВА**, электромонтерсен бригадирне;

– **Петр Владимирович РОМАНОВА**, тракторист-электромонтера;

– **Венегдит Валерьянович МАРТЫНОВА**, водитель-электромонтера.

Саламлатпăр

Хаклăран та хаклă кинĕме – Чуманкасси ялĕнче пурăнакан **Нина Петровна ИВАНОВĂНА** 55 çулхи юбилей ячĕпе чи ăшă сăмахсемпе саламлатпăр. Çирĕп сывлăх, иксĕлми телей, ăнăçу сунатпăр. Турри кун-çулна вăрăм та çутă, такăр патăр. Ачусемпе мăнукусен ырлăхне курса савăнмалла пултăр. Кĕрекӳ çăкăр-тăвартан нихăçан та ан таталтăр.

Пысăк салампа Афанасьевсен çемйи.

Мăн Токшик ялĕнче пурăнакан мăшăра, аттене, шăллăма, пиччене, хуньстарике – **Александр Мефодьевич АЛЕКСАНДРОВА** 65 çул тултарнă ятпа чи ăшă сăмахсемпе чун-чĕререн саламлатпăр. Эсĕ пурри пирĕн савăнăç, пуянлăх. Эсĕ ырă кăмăлупа, тирпейлĕхпе палăрса тăратăн. Сана эпир ырлăх-сывлăх, телей сунатпăр, ватлăху канлĕ пултăр. Пирĕншĕн эсĕ яланах ырă кăмăллă пулнă, малалла та çаплах пултăр.

Çулусем иртни сана ан кӳтĕр тунсăх,
Вăй-халу çеç пултăр иксĕлми.
Сана сунатпăр ырлăх-сывлăх
Тата çап-çут телей нихçан сӳнми.

Саламлаканĕсем: мăшăрĕ, 2 ывăлĕ, кинĕсем, мăнукĕ тата мĕн пур çывăх тăванĕсем, пускилсем.

Объявление

Итоги публичных слушаний по проекту муниципального правового акта «Об изменении вида разрешенного использования земельного участка»

27 декабря 2012 года прошли публичные слушания по проекту муниципального правового акта «Об изменении вида разрешенного использования земельного участка»

Принять следующие рекомендации участников публичных слушаний:

Одобрить проект муниципального правового акта «Об изменении вида разрешенного использования земельного участка» с кадастровым номером 21:17:060402:273 из категории «земли населенных пунктов», местоположение: Республика Чувашия, район Моргаушский Большесундырское сельское поселение, с. Большой Сундырь, улица Новая, с разрешенного использования «для содержания и обслуживания зданий и сооружений хлебозавода» общей площадью 200 кв.м. на вид разрешенного использования «для строительства и содержания магазина».

Аукцион

Извещение о проведении открытого аукциона

Администрация Юнгинского сельского поселения Моргаушского района Чувашской Республики (далее - организатор аукциона) приглашает принять участие в аукционе (далее - аукцион), открытом по составу участников и по форме подачи предложений о цене, на право заключения договора аренды нежилого помещения.

Основание: постановление администрации Юнгинского сельского поселения Моргаушского района Чувашской Республики № 60 от 24.10.2012 г. «Об утверждении перечня муниципального имущества Юнгинского сельского поселения Моргаушского района, выставляемого на открытый аукцион на право заключения договора аренды нежилого помещения», постановление администрации Юнгинского сельского поселения Моргаушского района Чувашской Республики № 80 от 24.12.2012 г. «О проведении открытого аукциона на право заключения договора аренды нежилого помещения».

Почтовый адрес, номер контактного телефона, адрес официального сайта организатора аукциона и комиссии по проведению конкурсов или аукционов: 429551, Чувашская Республика, Моргаушский район, с. Юнга, ул. Малые Чуваки, дом № 34, телефон (83541) 69-7-33, 69-8-07.

e-mail: mrgjunga_pos@cbx.ru

http://gov.cap.ru/main.asp?govid=431

Контактные лица: Фомин В. В., глава администрации Юнгинского сельского поселения, тел.: (83541) 69-7-33, 69-8-07.

Предмет аукциона: право заключения договора аренды муниципального имущества Юнгинского сельского поселения Моргаушского района Чувашской Республики

Перечень нежилых помещений, выставленных на торги (аукцион):

Лот № 1 – Помещение № 4, расположенное на первом этаже одноэтажного бревенчатого здания (Лит. А) с кирпичным пристроем (Лит. А1), находящееся по адресу: Чувашская Республика, Моргаушский район, Юнгинское сельское поселение, с. Юнга, ул. Малые Чуваки, дом № 34, общая площадь помещения – 35,7 кв.м.; 1992 года постройки, инвентарный номер БТИ - 14155.

Начальная (стартовая аукционная) цена нежилого помещения (размер годовой арендной платы) – 7300,0 (семь тысяч триста) рублей. Начальная (стартовая аукционная) цена аренды муниципального имущества определяется на основании отчета об оценке, выполненного независимым оценщиком.

Сумма задатка – 20% от начальной (стартовой аукционной) цены годовой арендной платы нежилого помещения.

Шаг аукциона – 5% от начальной (стартовой аукционной) цены годовой арендной платы нежилого помещения.

Сроки предоставления заявок: срок приема и окончания приема заявок на участие в аукционе – с 29.12.2012 года по 28.01.2013 года.

Информация о проведении аукциона:

Перечень документов, представляемых заявителем для участия в аукционе:

1. Заявка на участие в аукционе (в установленной форме) в 2-х экземплярах, с указанием реквизитов счета для возврата задатка. Заявки на участие в аукционе принимаются в администрации Юнгинского сельского поселения Моргаушского района Чувашской Республики по рабочим дням по адресу организатора аукциона.

2. Платежный документ (и его копия) с отметкой банка об исполнении, подтверждающий внесение заявителем задатка. Задаток перечисляется на реквизиты: Получатель платежа – Администрация Юнгинского сельского поселения Моргаушского района Чувашской Республики, ИНН 2112389364, КПП 211201001, лицевой счет 05123ЧММ012 в финансовом отделе администрации Моргаушского района, р/счет: 40302810975025013014 в отделении № 8613 Сбербанка России г. Чебоксары, кор/счет 30101810300000000609, БИК 049706001. В платежном поручении необходимо указать назначение платежа, (задаток на участие в аукционе), дату аукциона, номер лота.

Задаток возвращается всем претендентам аукциона, в соответствии с условиями договора о задатке, кроме победителя, в течение 3-х банковских дней со дня подписания протокола о результатах аукциона.

3. Выписка из Единого государственного реестра юридических лиц - для юридических лиц, выписка из Единого государственного реестра индивидуальных предпринимателей - для индивидуальных предпринимателей, копии документов, удостоверяющих личность - для физических лиц. Юридические лица дополнительно представляют следующие документы: нотариально заверенные копии учредительных документов; решение в письменной форме соответствующего органа управления о приобретении имущества (если это необходимо в соответствии с учредительными документами претендента и законодательством государства, в котором зарегистрирован претендент); сведения о доле Российской Федерации, субъекта Российской Федерации муниципального образования в уставном капитале юридического лица. В случае подачи заявки представителем претендента предъявляется надлежащим образом оформленная доверенность.

Заявителем предоставляется опись документов в 2-х экземплярах, один из которых с указанием даты и времени (часы, минуты) приема заявки, удостоверенные подписью уполномоченного лица организатора аукциона, возвращается заявителю.

Организатор аукциона вправе отказаться от проведения аукциона не позднее чем за три дня до даты окончания срока подачи заявок на участие в аукционе.

С документацией об аукционе, в том числе с проектом договора аренды нежилого помещения можно ознакомиться по адресу: Чувашская Республика, Моргаушский район, с. Юнга, ул. Малые Чуваки, дом № 34.

Требования к участникам аукциона:

В аукционе на право заключения договора аренды нежилого помещения может принять участие любое юридическое лицо независимо от организационно-правовой формы, формы собственности, места нахождения и места происхождения капитала или любое физическое лицо, в том числе индивидуальный предприниматель, претендующее на заключение договора, соответствующие требованиям, предусмотренным документацией об аукционе, и подавшее заявку в установленные сроки на участие в аукционе.

Рассмотрение заявок на участие в аукционе на предмет соответствия требованиям, установленным документацией об аукционе, и определение участников аукциона состоится на заседании Комиссии - 29.01.2013 г. в 16.00 часов по адресу: Чувашская Республика, Моргаушский район, с. Юнга, ул. Малые Чуваки, дом № 34.

Победителем аукциона признается лицо, предложившее наиболее высокую цену годового размера арендной платы.

По итогам аукциона оформляется протокол, который является основанием для заключения аренды нежилого помещения.

Договор аренды нежилого помещения заключается в срок не позднее 10 рабочих дней со дня подписания протокола.

Дата и время проведения открытого аукциона 30.01.2013 года (по московскому времени): Лот №1- 10.00ч.

Телепрограмма

с 31 декабря 2012 года по 6 января 2013 года

ПОНЕДЕЛЬНИК, 31.12

ПЕРВЫЙ

6.00, 10.00, 12.00, 15.00 Новости
6.05 «Доброе утро»
10.15 Х/ф «ДЕВЧАТА»
11.50 Новогодний «Ералаш»
12.15 «Иван Царевич и Серый Волк»
13.35 Легендарное кино в цвете. «Золушка»
15.15 Х/ф «ЛЮБОВЬ И ГОЛУБИ» 12+
17.00 Х/ф «ИВАН ВАСИЛЬЕВИЧ МЕНЯЕТ ПРОФЕССИЮ»
18.30 Х/ф «ИРОНИЯ СУДЬБЫ, ИЛИ С ЛЕГКИМ ПАРОМ!»
21.40 Проводы Старого года
23.55 Новогоднее обращение Президента Российской Федерации В. В. Путина
0.00 Новогодняя ночь на Первом
2.30 «Дискотека 80-х»

РТР

6.00 Х/ф «ИСТОРИЯ ЛЮБВИ, ИЛИ НОВОГОДНИЙ РОЗЫГРЫШ» 12+
7.30 М/ф «Трое из Простоквашино», «Каникулы в Простоквашино», «Зима в Простоквашино»
8.20 Х/ф «ЧАРОДЕИ»
11.00 «Лучшие песни-2012» Праздничный концерт из Государственного Кремлевского дворца
12.40 Людмила Гурченко, Игорь Ильинский, Юрий Белов и Сергей Филиппов в новогодней комедии Эльдара Рязанова «КАРНАВАЛЬНАЯ НОЧЬ»
14.00 Вести
14.20 «Короли смеха» 12+
16.55 Х/ф «МОСКВА СЛЕЗАМ НЕ ВЕРИТ»
19.25 Х/ф «ДЖЕНТЛЬМЕНЫ УДАЧИ»
20.55 Премьера музыкальной комедии года «Красная Шапочка»
22.30 «Новогодний парад звезд»
23.55 НОВОГОДНЕЕ ОБРАЩЕНИЕ ПРЕЗИДЕНТА РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ В.В. ПУТИНА
0.00 Новогодний Голубой огонек - 2013
4.05 Большая новогодняя дискотека

ЧУВАШИЯ

11.15-11.35 Для вас

КУЛЬТУРА

7.00 «Евроньюс»
10.00 "Обыкновенный концерт с Эдуардом Эфировым".
10.35 Х/ф "МОЯ ЛЮБОВЬ"
11.50 Д/ф "Испытание чувств. Лидия Смирнова"
12.30 М/ф "Новогодняя сказка". "Похитители елок"
13.00 Х/ф "МАМА"
14.25 «Легенды мирового кино»
14.55 Х/ф «ТРУФФАЛЬДИНО ИЗ БЕРГАМО»
17.05 «Больше, чем любовь»
17.50 «Муслим Магомаев. Шлягеры XX века»
19.15 Премьера. Алла Сигалова в спектакле театра им. Моссовета «CASTING/КАСТИНГ» Постановка Ю. Еремина
21.10 «Татьяна и Сергей Никитины в кругу друзей»
22.25, 0.05 Новый год в компании с Владимиром Спиваковым
23.55 Новогоднее обращение Президента Российской Федерации В.В. Путина
1.20 Концерт Элтона Джона в Нью-Йорке
2.45 М/ф «Праздник»

НТВ

5.40 «Рождественская встреча НТВ» 12+
7.15, 8.20 Х/ф «ЗАХОДИ - НЕ БОЙСЯ, ВЫХОДИ - НЕ ПЛАЧЬ...» 12+
8.00, 10.00, 13.00 Сегодня
9.25 Едим дома 0+
10.20 «Чудо техники» с Сергеем Малозёмовым 12+
10.55 «Дачный ответ» 0+
12.00, 13.25 Т/с «УЛИЦЫ РАЗБИТЫХ ФОНАРЕЙ» 16+
19.10 Х/ф «ДЕНЬ ДОДО» 12+
20.55 «Говорим и показываем» Новогоднее шоу 16+
23.55 НОВОГОДНЕЕ ОБРАЩЕНИЕ ПРЕЗИДЕНТА РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ В.В. ПУТИНА
0.00 «Эхх, разгуляй!» Фестиваль хорошей музыки 16+
2.45 «ГЛУХАРЬ. ПРИХОДИ, НОВЫЙ ГОД!» 16+
4.35 «Спето в СССР: «Ирония судьбы...» 12+

ВТОРНИК, 01.01

ПЕРВЫЙ

6.00 «Дискотека 80-х»
7.00 «Иван Царевич и Серый Волк»
8.25 Х/ф «ДЕВЧАТА»
10.00, 12.00 Новости
10.15 Х/ф «ЛЮБОВЬ И ГОЛУБИ» 12+
12.10 Х/ф «ИВАН ВАСИЛЬЕВИЧ МЕНЯЕТ ПРОФЕССИЮ»
13.40 Х/ф «ИРОНИЯ СУДЬБЫ, ИЛИ С ЛЕГКИМ ПАРОМ!»
16.50 Х/ф «ИРОНИЯ СУДЬБЫ»
18.40 «Две звезды» Большой новогодний концерт
20.45 Х/ф «АВАТАР» 16+
23.20 «Красная звезда» представляет «20 лучших песен года» 16+
1.25 Х/ф «ЗУД СЕДЬМОГО ГОДА» 12+
3.10 Х/ф «ЗДРАВСТВУЙ, ДЕДУШКА МОРОЗ!»
4.30 Х/ф «МИССИЯ ДАРВИНА» 12+

РТР

5.10 «Лучшие песни» Праздничный концерт из Государственного Кремлевского дворца
6.55 «Не только о любви» Концерт Николая Баскова
8.35 Людмила Гурченко, Игорь Ильинский, Юрий Белов и Сергей Филиппов в новогодней комедии Эльдара Рязанова «КАРНАВАЛЬНАЯ НОЧЬ»
9.55 Х/ф «МОСКВА СЛЕЗАМ НЕ ВЕРИТ»
12.30 Х/ф «ДЖЕНТЛЬМЕНЫ УДАЧИ»
14.00 Вести
14.10 «Песня года» Часть первая
16.30 «Юмор года» 12+
18.05 Иван Ургант, Сергей Светлаков, Артур Смольянинов, Сергей Гармаш, Екатерина Вилкова, Мария Порошина и Ольга Тумайкина в новогодней комедии «ЕЛКИ» 12+
19.35 Иван Ургант, Сергей Светлаков, Ирина Алферова, Алексей Петренко, Александр Головин, Владимир Меньшов, Сергей Безруков и Гоша Куценко в новогодней комедии «ЕЛКИ-2» 12+
21.20 «Первый Новогодний вечер»
22.45 Х/ф «КЛУШИ» 12+
0.30 Х/ф «СТИЛЯГИ» 16+
2.50 Людмила Максакова, Виталий и Юрий Соломины, Лариса Удовиченко, Сергей Филиппов, Ольга Волкова, Олег Видов и Игорь Дмитриев в оперетте «ЛЕТУЧАЯ МЫШЬ»
5.10 Комната смеха

ЧУВАШИЯ

11.15-11.35 Для вас

КУЛЬТУРА

6.30 «Евроньюс»
10.00 М/ф «Праздник новогодней елки» «Мороз Иванович» "Дед Мороз и Серый волк" "Дед Мороз и лето"
12.00 Х/ф «ВЕСЕЛЫЕ РЕБЯТА»
13.25 «Больше, чем любовь»
14.15 Мировая премьера. Новогодний концерт Венского филармонического оркестра-2013. Прямая трансляция из Вены
16.45, 1.55 Цирк «Массимо»
17.40 Х/ф «ДУЭНЬЯ»
19.20 «Романтика романса» Новогодний гала-концерт
21.35 Х/ф «НОВАЯ БЕЛОСНЕЖКА»
23.00 «Вернись!» Пол Маккартни. Фильм-концерт
0.25 Х/ф «МЫ С ВАМИ ГДЕ-ТО ВСТРЕЧАЛИСЬ»
2.50 М/ф «Великолепный Гоша»

НТВ

5.20 «ТАКСИСТКА: НОВЫЙ ГОД ПО ГРИНВИЧУ» 12+
7.10 М/ф «Детское утро» на НТВ. М/ф «Двенадцать месяцев» 0+
8.00 М/ф «Приключения Десперо» 0+
9.25 «СУПРУГИ» Новогодний детектив 16+
11.20 Т/с «ТАМБОВСКАЯ ВОЛЧИЦА» 16+
19.00 Сегодня
19.25 Т/с «ПАУТИНА» «БРАТЬЯ ПО КРОВИ» 16+
23.00 Х/ф «СНОВА НОВЫЙ» 16+
1.00 Новогодняя комедия «ОПЯТЬ НОВЫЙ!» 16+
2.40 Т/ф «ГЛУХАРЬ В КИНО» 16+
4.05 Т/с «СЕКРЕТНАЯ СЛУЖБА ЕГО ВЕЛИЧЕСТВА» 16+

СРЕДА, 02.01

ПЕРВЫЙ

6.00, 10.00, 12.00, 18.00 Новости
6.10 Х/ф «МАЛЫШ-КАРАТИСТ» 12+
8.30 Х/ф «БЕРЕГИТЕ МУЖЧИН»
10.15 «Ледниковый период»
11.40 Новый «Ералаш»
12.10 Сергей Шакуров, Михаил Пореченков, Ксения Раппопорт, Михаил Трухин, Анна Михалкова, Александр Гордон в музыкальном фильме «После школы» 12+
14.05 Т/с «ОДНОЛЮБЫ» 16+
16.55 «Кто хочет стать миллионером?»
18.10 «Угадай мелодию»
18.40 «Поле чудес»
19.55 «Пусть говорят» 16+
21.00 «Время»
21.15 Х/ф «ЗОЛУШКА» 16+
22.55 «Легенды «Ретро FM»
1.15 Х/ф «ЦАРСТВО НЕБЕСНОЕ» 12+
3.35 Х/ф «ПОСМОТРИ, КТО ГОВОРИТ» 12+
5.05 «Контрольная закупка»

РТР

6.05 Х/ф «ДЕВУШКА С ГИТАРОЙ»
7.40 Х/ф «ДОЯРКА ИЗ ХАЦАПЕТОВКИ» 12+
9.50 Юрий Никулин, Георгий Вицин и Евгений Моргунов в комедиях Леонида Гайдая «САМОГОНЩИКИ» и «ПЕС БАРБОС И НЕОБЫЧНЫЙ КРОСС»
10.25 Иван Ургант, Сергей Светлаков, Артур Смольянинов, Сергей Гармаш, Екатерина Вилкова, Мария Порошина и Ольга Тумайкина в новогодней комедии «ЕЛКИ» 12+
12.05 Иван Ургант, Сергей Светлаков, Ирина Алферова, Алексей Петренко, Александр Головин, Владимир Меньшов, Сергей Безруков и Гоша Куценко в новогодней комедии «ЕЛКИ-2» 12+
14.00, 20.00 Вести
14.10 «Песня года» Часть вторая
16.50 «Юмор года» 12+
18.45, 20.20 Х/ф «ОПЕРАЦИЯ «Ы» И ДРУГИЕ ПРИКЛЮЧЕНИЯ ШУРИКА»
20.55 «Второй Новогодний вечер»
22.35 Х/ф «НОВОГОДНЯЯ ЖЕНА» 12+
0.30 Х/ф «НА МОРЕ!» 12+
2.20 Х/ф «НОВОГОДНЯЯ ЗАСАДА» 12+
4.00 Х/ф «СТРЕЛЯЙ НЕМЕДЛЕННО!» 12+
5.40 Комната смеха

ЧУВАШИЯ

11.15-11.35 Для вас

КУЛЬТУРА

6.30 «Евроньюс»
10.00 Х/ф «ЧИПОЛЛИНО»
11.25 М/ф «Три дровосека» «Варежка»
11.50 Х/ф «МЫ С ВАМИ ГДЕ-ТО ВСТРЕЧАЛИСЬ»
13.20 Д/ф «Эпоха Аркадия Райкина»
14.00 95 лет со дня рождения Андрея Гончарова. «СТАРОМОДНАЯ КОМЕДИЯ» Телеверсия спектакля Московского академического театра имени Вл. Маяковского. Режиссер А. Гончаров. Запись 1978 года
15.35 «Формула театра Андрея Гончарова»
16.15 Д/с «Тридцатые в цвете»
17.10 Дмитрий Хворостовский. Песни и романсы
18.00 Д/ф «Мировые сокровища культуры»
18.15 Х/ф «ЗОЛОТАЯ ЛИХОРАДКА»
19.35, 1.55 Д/с «Планета динозавров»
20.30 Эльдар Рязанов. Юбилейный вечер
22.00 Легендарные дружбы. «Мастерская духа. Евтушенко об Эрнсте Неизвестном».
22.30 Х/ф «КАРЛ ВТОРОЙ. ВЛАСТЬ И СТРАСТЬ»
0.15 «Queen» Концерт на стадионе «Уэмбли»
1.10 «Искатели» «Тайны Дома Фаберже»
2.50 М/ф «Кот, который умел петь»

НТВ

5.45 Т/с «АГЕНТ НАЦИОНАЛЬНОЙ БЕЗОПАСНОСТИ» 16+
7.20 Т/с «ВОЗВРАЩЕНИЕ МУХТАРА» 16+
9.05 «Еда без правил» 0+
10.00, 13.00, 19.00 Сегодня
10.20 Т/с «РАСПИСАНИЕ СУДЕБ» 16+
13.25 Следствие вели... 16+
14.15 Т/с «ПРОЩАЙ, «МАКАРОВ»!» 16+
19.25 Т/с «ПАУТИНА» «РОМАН С УБИЙЦЕЙ» 16+
23.15 «Репетирую жизнь» Концерт Александра Новикова 16+
1.05 «Спорт для всех. Настоящий Герой. КАМАЗ Мастер» 16+
1.40 Александр Абдулов, Наталья Андрейченко, Леонид Якубович, Сергей Степанченко в новогодней комедии «О'КЕЙ!» 16+
3.25 «МАСКВИЧИ» Телевизионная комедия 16+
4.05 Т/с «СЕКРЕТНАЯ СЛУЖБА ЕГО ВЕЛИЧЕСТВА» 16+

ЧЕТВЕРГ, 03.01

ПЕРВЫЙ

5.40, 6.10 Х/ф «МАЛЫШ-КАРАТИСТ 2» 12+
6.00, 10.00, 12.00, 18.00 Новости
7.55 Х/ф «ПРИНЦЕССА НА БОБАХ» 12+
10.15 «Ледниковый период: Глобальное потепление»
11.50 Новый «Ералаш»
12.10 Сергей Шакуров, Михаил Пореченков, Ксения Раппопорт, Михаил Трухин, Анна Михалкова, Александр Гордон в музыкальном фильме «После школы» 12+
14.05 Т/с «ОДНОЛЮБЫ» 16+
16.55 «Кто хочет стать миллионером?»
18.10 «Угадай мелодию»
18.40 «Поле чудес»
19.55 «Пусть говорят» 16+
21.00 «Время»
21.15 Х/ф «1 + 1» 16+
23.15 Х/ф «ПЕРЕВОЗЧИК» 16+
0.55 Х/ф «МАЛЕНЬКАЯ МИСС СЧАСТЬЕ» 16+
2.40 Х/ф «ПОСМОТРИ, КТО ЕЩЕ ГОВОРИТ»
4.05 Х/ф «ЭРАГОН» 12+

РТР

6.20 Х/ф «ЖИВИТЕ В РАДОСТИ»
7.40 Юрий Никулин, Георгий Вицин и Евгений Моргунов в комедиях Леонида Гайдая «САМОГОНЩИКИ» и «ПЕС БАРБОС И НЕОБЫЧНЫЙ КРОСС»
8.15 Ольга Ломоносова, Мария Горбань и Борис Щербаков в приключенческой мелодраме «ВЫСШИЙ ПИЛОТАЖ» 12+
11.00, 14.00, 20.00 Вести
11.35 Ольга Ломоносова, Мария Горбань и Борис Щербаков в приключенческой мелодраме «ВЫСШИЙ ПИЛОТАЖ» Продолжение. 12+
12.20 Праздничный концерт
13.35 М/ф «Маша и Медведь»
14.10 Х/ф «ОПЕРАЦИЯ «Ы» И ДРУГИЕ ПРИКЛЮЧЕНИЯ ШУРИКА»
16.00 «Измайловский парк» Большой юмористический концерт. 12+
17.50 Х/ф «ВАРЕНЬКА» 12+
20.20 Х/ф «ВАРЕНЬКА. ИСПЫТАНИЕ ЛЮБВИ» 12+
0.00 Х/ф «УКРОЩЕНИЕ СТРОПТИВОГО» 16+
1.40 Х/ф «4 ТАКСИСТА И СОБАКА» 12+
3.35 Горячая десятка. 12+
4.35 Х/ф «КОСМИЧЕСКИЙ ДЖЭМ» 16+
5.55 Комната смеха

ЧУВАШИЯ

11.15-11.35 Для вас, любимые. Концерт по заявкам
19.40-20.00 Телеюрă

КУЛЬТУРА

6.30 «Евроньюс»
10.00 Новости культуры
10.20 М/ф «Рождественские сказки» «Желтый слон» «Топтыжка»
11.50 Х/ф «ХОЗЯЙКА ГОСТИНИЦЫ»
13.20 75 лет со дня рождения Александра Лазарева. Г. Горин «КИН IV» Телеверсия спектакля. Режиссер Т. Ахрамкова. Запись 2002 года
16.15 Д/с «Тридцатые в цвете»
17.10 Евгений Дятлов. Любимые романсы
18.15 Х/ф «ЦИРК»
19.35, 1.55 Д/с «Планета динозавров»
20.30 Бомонд в Доме актера
21.50 Д/ф «Лукас Кранах Старший»
22.00 Легендарные дружбы. «Прекрасные черты. Ахмадулина об Аксенове».
22.30 Х/ф «КАРЛ ВТОРОЙ. ВЛАСТЬ И СТРАСТЬ»
0.15 «А-На. Возвращение домой» Концерт в Норвегии
1.10 «Искатели» «Русская Атлантида: Китеж-град - в поисках исчезнувшего рая».
2.50 М/ф «И смех и грех»

НТВ

5.45 Т/с «АГЕНТ НАЦИОНАЛЬНОЙ БЕЗОПАСНОСТИ» 16+
7.20 Т/с «ВОЗВРАЩЕНИЕ МУХТАРА» 16+
9.05 «Еда без правил» 0+
10.00, 13.00, 19.00 Сегодня
10.20 Т/с «РАСПИСАНИЕ СУДЕБ» 16+
13.25 Следствие вели... 16+
14.15 Т/с «ПРОЩАЙ, «МАКАРОВ»!» 16+
19.25 Т/с «ПАУТИНА» «МАСКА КОРОЛЯ» 16+
23.10 Х/ф «КОММУНАЛКА» 16+
1.05 Т/с «СУПРУГИ» 16+
2.05 Квартирный вопрос 0+
2.55 Т/с «ОТРАЖЕНИЯ» 16+
3.25 «МАСКВИЧИ» Телевизионная комедия 16+
4.05 Т/с «СЕКРЕТНАЯ СЛУЖБА ЕГО ВЕЛИЧЕСТВА» 16+

ПЯТНИЦА, 04.01

ПЕРВЫЙ

6.00, 10.00, 12.00, 18.00 Новости
6.10 Х/ф «МАЛЫШ-КАРАТИСТ 3» 12+
8.35 Х/ф «МОЯ МАМА - НЕВЕСТА»
10.15 «Ледниковый период 3: Эра динозавров»
12.10 Сергей Шакуров, Михаил Пореченков, Ксения Раппопорт, Михаил Трухин, Анна Михалкова, Александр Гордон в музыкальном фильме «После школы» 12+
14.05 Т/с «ОДНОЛЮБЫ» 16+
16.55 «Кто хочет стать миллионером?»
18.10 «Угадай мелодию»
18.40 «Поле чудес»
19.55 «Пусть говорят» 16+
21.00 «Время»
21.15 Виктория Толстоганова, Кирилл Сафонов в новогодней комедии «Случайные знакомые» 16+
22.55 Х/ф «ПЕРЕВОЗЧИК 2» 16+
0.30 Х/ф «ГУДЗОНСКИЙ ЯСТРЕБ» 16+
2.15 Х/ф «УЖ КТО БЫ ГОВОРИЛ»
3.30 Х/ф «ДЕЛЬГО»
4.50 Т/с «24 ЧАСА» 16+
5.30 «Контрольная закупка»

РТР

6.35 Х/ф «СТАРИКИ-РАЗБОЙНИКИ»
8.20 Ольга Ломоносова, Мария Горбань и Борис Щербаков в приключенческой мелодраме «ВЫСШИЙ ПИЛОТАЖ» 12+
11.00, 14.00, 20.00 Вести
11.35 Ольга Ломоносова, Мария Горбань и Борис Щербаков в приключенческой мелодраме «ВЫСШИЙ ПИЛОТАЖ» Продолжение. 12+
12.30, 16.10 Праздничный концерт
13.35 М/ф «Маша и Медведь»
14.10 Х/ф «ДЕД МОРОЗ ВСЕГДА ЗВОНИТ... ТРИЖДЫ» 12+
17.55 Х/ф «ЛЮБВИ ЦЕЛИТЕЛЬНАЯ СИЛА» 12+
20.20 Х/ф «ВАРЕНЬКА. НАПЕРЕКОР СУДЬБЕ» 12+
0.05 Х/ф «БЛЕФ» 16+
1.50 Х/ф «4 ТАКСИСТА И СОБАКА-2» 12+
4.20 Х/ф «ДЕРЕВО ДЖОШУА» 16+

ЧУВАШИЯ

11.15-11.35 Для вас, любимые. Концерт по заявкам
19.40-20.00 Для вас, любимые. Концерт по заявкам

КУЛЬТУРА

6.30 «Евроньюс»
10.00 Новости культуры
10.20 Х/ф «НА ЗЛАТОМ КРЫЛЬЦЕ СИДЕЛИ...»
11.25 М/ф «Умка» «Умка ищет друга»
11.50 Х/ф «ДВЕНАДЦАТАЯ НОЧЬ»
13.15 «Больше, чем любовь»
13.55 Спектакли-легенды. Людмила Макарова, Владислав Стржельчик, Николай Трофимов в спектакле «ХАНУМА» Постановка Г. Товстоногова. Запись 1978 года
16.15 Д/с «Тридцатые в цвете»
17.10 Хибла Герзмава. Любимые романсы
18.05 Д/ф «Аркадские пастухи»
18.15 Х/ф «ОГНИ БОЛЬШОГО ГОРОДА»
19.35, 1.55 Д/с «Планета динозавров»
20.30 Хрустальный бал «Хрустальной Турандот» Михаил Жванецкий
22.00 Легендарные дружбы. «Прощание. Распутин о Вампилове».
22.30 Х/ф «ТРЕНК. ЛЮБОВЬ ПРОТИВ КОРОНЫ»
0.10 Крис Айзек. Рождественский концерт в Чикаго
1.10 «Искатели» «Клад Стеньки Разина».
2.50 М/ф «По лунной дороге»

НТВ

5.45 Т/с «АГЕНТ НАЦИОНАЛЬНОЙ БЕЗОПАСНОСТИ» 16+
7.20 Т/с «ВОЗВРАЩЕНИЕ МУХТАРА» 16+
9.05 «Еда без правил» 0+
10.00, 13.00, 19.00 Сегодня
10.20 Т/с «РАСПИСАНИЕ СУДЕБ» 16+
12.10 И снова здравствуйте! 0+
13.25 Следствие вели... 16+
14.15 Т/с «ПРОЩАЙ, «МАКАРОВ»!» 16+
19.25 Т/с «ПАУТИНА» «ЗОЛОТАЯ ПУЛЯ» 16+
23.10 Х/ф «НАШИХ БЬЮТ» 16+
1.05 Т/с «СУПРУГИ» 16+
2.00 «Дачный ответ» 0+
3.05 «МАСКВИЧИ» Телевизионная комедия 16+
3.45 Т/с «СЕКРЕТНАЯ СЛУЖБА ЕГО ВЕЛИЧЕСТВА» 16+

СУББОТА, 05.01

ПЕРВЫЙ

6.00, 10.00, 12.00, 18.00 Новости
6.10 Братья Соломины в музыкальной комедии «Летучая мышь»
7.35 «Играй, гармонь любимая!»
8.20 М/ф «Джейк и пираты Нетландии»
8.45 «Смешарики. Новые приключения»
9.00 «Умницы и умники» 12+
9.45 «Слово пастыря»
10.15 «Смак» 12+
10.55 «Сергей Жигунов. «Теперь я знаю, что такое любовь»
12.10 Сергей Шакуров, Михаил Пореченков, Ксения Раппопорт, Михаил Трухин, Анна Михалкова, Александр Гордон в музыкальном фильме «После школы» 12+
14.05 Т/с «ОДНОЛЮБЫ» 16+
16.55 «Кто хочет стать миллионером?»
18.10 «Угадай мелодию»
18.40 «Новогодний смех» на Первом
19.55 «Поле чудес» Новогодний выпуск
21.00 «Время»
21.15 «Сегодня вечером» 16+
22.50 Х/ф «О ЧЕМ ЕЩЕ ГОВОРЯТ МУЖЧИНЫ» 16+
0.40 Х/ф «КАЗАНОВА» 16+
2.35 Х/ф «НЕТ ТАКОГО БИЗНЕСА, КАК ШОУ-БИЗНЕС» 12+
4.20 Т/с «24 ЧАСА» 16+

РТР

6.15 Х/ф «ОПАСНО ДЛЯ ЖИЗНИ»
8.00 Субботник
8.40 Ольга Ломоносова, Мария Горбань и Борис Щербаков в приключенческой мелодраме «ВЫСШИЙ ПИЛОТАЖ» 12+
11.00, 14.00, 20.00 Вести
11.15 Ольга Ломоносова, Мария Горбань и Борис Щербаков в приключенческой мелодраме «ВЫСШИЙ ПИЛОТАЖ» Продолжение. 12+
12.25 «Рождественская «Песенка года»
13.45 М/ф «Маша и Медведь»
14.10 Х/ф «СЕМЬ ВЕРСТ ДО НЕБЕС» 12+
16.10 Шоу «Десять миллионов»
17.10 Большой бенефис Игоря Маменко и Сергея Дроботенко. 12+
20.20 Х/ф «ВАРЕНЬКА. И В ГОРЕ, И В РАДОСТИ» 12+
0.00 Х/ф «БЕЗУМНО ВЛЮБЛЕННЫЙ» 16+
1.50 Х/ф «ПОЛЕТ ФАНТАЗИИ» 12+
3.40 Х/ф «СМЕРТЕЛЬНАЯ БИТВА» 16+
5.20 Комната смеха

КУЛЬТУРА

6.30 «Евроньюс»
10.00 Новости культуры
10.20 Х/ф «ЗОЛОТЫЕ РОГА»
11.30 М/ф «Гадкий утенок»
11.50 Х/ф «МИСТЕР ИКС»
13.20 «Божественная Гликерия» Г. Богданова-Чеснокова.
14.00 Алиса Фрейндлих и Олег Басилашвили в спектакле БДТ им. Г. А. Товстоногова «КАЛИФОРНИЙСКАЯ СЮИТА» Режиссер Н. Пинигин
16.15 Д/с «Тридцатые в цвете»
17.05 К 120-летию со дня рождения Оскара Строка. «Романтика романса»
18.00 Д/ф «Мировые сокровища культуры»
18.15 Х/ф «НОВЫЕ ВРЕМЕНА»
19.35, 1.55 Д/ф «По лабиринтам динозавриады»
20.30 «Сквозное действие» Юбилейный вечер Анатолия Смелянского в МХТ им. А. П. Чехова
22.00 Легендарные дружбы. «Чему он меня научил. Лунгин о Некрасове».
22.30 Х/ф «ТРЕНК. ЛЮБОВЬ ПРОТИВ КОРОНЫ»
0.05 Джейми Каллум. Концерт в Альберт-холле
1.50 Д/ф «Думают ли птицы?»
2.50 М/ф «Коммунальная история»

НТВ

5.25 Т/с «АГЕНТ НАЦИОНАЛЬНОЙ БЕЗОПАСНОСТИ» 16+
7.10 Т/с «ВОЗВРАЩЕНИЕ МУХТАРА» 16+
8.00, 10.00, 13.00, 19.00 Сегодня
8.15 «Золотой ключ» 0+
8.45 «Государственная жилищная лотерея» 0+
9.25 Их нравы 0+
10.20 Т/с «РАСПИСАНИЕ СУДЕБ» 16+
12.00 Квартирный вопрос 0+
13.25 Следствие вели... 16+
14.15 Т/с «ПРОЩАЙ, «МАКАРОВ»!» 16+
19.25 Т/с «ПАУТИНА» «ЭТО ТАКАЯ ИГРА» 16+
23.20 Х/ф «ДИКАРИ» 16+
1.30 «Уй, На-на! Шок-шоу Бари Алибасова» 12+
2.55 Т/с «ОТРАЖЕНИЯ» 16+
3.25 «МАСКВИЧИ» Телевизионная комедия 16+
4.05 Т/с «СЕКРЕТНАЯ СЛУЖБА ЕГО ВЕЛИЧЕСТВА» 16+

ВОСКРЕСЕНЬЕ, 06.01

ПЕРВЫЙ

6.00, 10.00, 12.00, 18.00 Новости
6.10 Братья Соломины в музыкальной комедии «Летучая мышь»
7.40 «Армейский магазин» 16+
8.15 М/ф «Аладдин»
8.40 «Смешарики. ПИН-код»
8.55 «Здоровье» 16+
10.15 «Непутевые заметки» 12+
10.30 «Пока все дома»
11.25 «Фазенда»
12.15 Сергей Шакуров, Михаил Пореченков, Ксения Раппопорт, Михаил Трухин, Анна Михалкова, Александр Гордон в музыкальном фильме «После школы» 12+
13.15 Новогодний «Ералаш»
13.45 Х/ф «ОДИН ДОМА»
15.45 «Один дома-2»
18.10 «Кто хочет стать миллионером?»
19.00 «Минута славы» шагает по стране» Финал
21.00 «Время»
21.20 Х/ф «МОЙ ПАРЕНЬ - АНГЕЛ»
23.00 Рождество Христово. Прямая трансляция из Храма Христа Спасителя
1.00 «Святые XX века»
1.50 «Подлинная история жизни святой Матроны»
2.45 Х/ф «КАДРИЛЬ» 12+
4.05 Х/ф «ГЕНИЙ ПУСТОГО МЕСТА» 16+

РТР

6.05 Х/ф «ДОЖДЬ В ЧУЖОМ ГОРОДЕ»
8.40 Ольга Ломоносова, Мария Горбань и Борис Щербаков в приключенческой мелодраме «ВЫСШИЙ ПИЛОТАЖ» 12+
11.00, 14.00, 20.00 Вести
11.15 Ольга Ломоносова, Мария Горбань и Борис Щербаков в приключенческой мелодраме «ВЫСШИЙ ПИЛОТАЖ» Продолжение. 12+
12.25 «Рождественская «Песенка года»
13.50 М/ф «Маша и Медведь»
14.10 Х/ф «ОДНАЖДЫ В НОВЫЙ ГОД» 12+
16.00 «Кривое зеркало» Театр 16+
18.05 Х/ф «ДЕЛА СЕМЕЙНЫЕ» 12+
20.20 Х/ф «ВАРЕНЬКА. И В ГОРЕ, И В РАДОСТИ» 12+
23.00 Рождество Христово. Прямая трансляция торжественного Рождественского богослужения.
1.00 Х/ф «НИКА» И «ЗОЛОТОЙ ОРЕЛ» ПЕТР МАМОНОВ, ВИКТОР СУХОРУКОВ, ДМИТРИЙ ДЮЖЕВ, ЮРИЙ КУЗНЕЦОВ, НИНА УСАТОВА И ЯНА ЕСИПОВИЧ В Х/Ф ПАВЛА ЛУНГИНА «ОСТРОВ» 16+
3.05 Х/ф «ДИРИЖЕР» 12+
4.35 «ЗОЛОТОЙ ОРЕЛ» Мария Бурова, Константин Хабенский, Полина Кутепова, Сергей Маковецкий, Александр Потапов и Анна Уколова в фильме Александра Прошкина «ЧУДО» 16+

ЧУВАШИЯ

На канале «Россия 2»
9.10-9.40 Вести-Спорт-Чувашия

КУЛЬТУРА

6.30 «Евроньюс»
10.00 Новости культуры
10.20 М/ф «Заколдованный мальчик», «Храбрый заяц», «Зимовье зверей», «Верное средство», «Случилось это зимой», «Знакомые нашей елки»
12.00 «...На тему рождественской открытки»
12.30 Х/ф «НЕОКОНЧЕННАЯ ПОВЕСТЬ»
14.05 «Легенды мирового кино»
14.35 Д/ф «Думают ли птицы?»
15.30 Спектакли-легенды. Фаина Раневская и Ростислав Плятт в спектакле театра им. Моссовета «ДАЛЬШЕ - ТИШИНА...» Постановка А. Эфроса. Запись 1978 года
18.00 Д/ф «Фаина Раневская»
18.40 Вениамин Смехов, Светлана Крючкова, Константин Райкин, Дмитрий Назаров в спецпроекте «ПОСЛУШАЙТЕ!».
19.30 «Песни любви» Концерт Олега Погудина в Государственном Кремлевском дворце
20.20 Д/ф «Инокиня»
21.20 Х/ф «ДЕТИ ДОН КИХОТА»
22.35 Д/ф «75 лет со дня рождения Ларисы Шепитько»
23.15 Х/ф «КРЫЛЬЯ»
0.35 Михаил Барышников в балете П.И. Чайковского «ЩЕЛКУНЧИК» Постановка Американского театра балета
1.55 «Искатели» «Остров-призрак».
2.45 М/ф «Сказка о глупом муже»

НТВ

5.45 Т/с «АГЕНТ НАЦИОНАЛЬНОЙ БЕЗОПАСНОСТИ» 16+
7.10 Т/с «ВОЗВРАЩЕНИЕ МУХТАРА» 16+
8.00, 10.00, 13.00, 19.00 Сегодня
8.15 «Русское лото» 0+
8.45 М/ф «Фильм, фильм, фильм» 0+
9.05 «Еда без правил» 0+
10.20 Т/с «РАСПИСАНИЕ СУДЕБ» 16+
12.00 «Дачный ответ» 0+
13.25 Х/ф «МОЖНО, Я БУДУ ЗВАТЬ ТЕБЯ МАМОЙ?» 12+
15.15 Т/с «ПРОЩАЙ, «МАКАРОВ»!» 16+
19.25 Т/с «ПАУТИНА» «СТАВКА» 16+
23.15 Х/ф «НАСТОЯТЕЛЬ-2» 16+
1.15 «Рождественская встреча НТВ» 12+
2.50 Т/с «ОТРАЖЕНИЯ» 16+
3.20 «МАСКВИЧИ» Телевизионная комедия 16+
4.00 Т/с «СЕКРЕТНАЯ СЛУЖБА ЕГО ВЕЛИЧЕСТВА» 16+

Сăвă-калав çырма кăмăллакансен страници

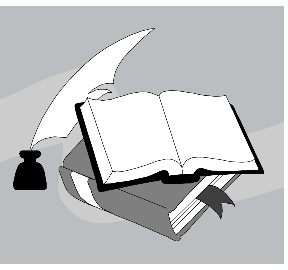

Çăлăнăç

Шӳт

Петĕр Хаваскин Вăрмар поселокĕнчи «Ял техникинче» ĕçлет. Ялтан çӳрет вăл кунта. Ирхине ирех килтен тухса утать, пуйăс çине ларать те станцăна çитет. Кун каçа машина-трактор юсать, ĕç пĕтерсен каллех станцăна васкать. Пĕр ик-виç çул та мар, çирĕм-вăтăр çул çапла пурăнать. Хăнăхнă ĕнтĕ...

Петĕр Хаваскин чăн-чăнах хаваслă çын. Яланах йăл кулă унăн пичĕ çинче. Нихăçан та хуйхăрса-кулянса ларнине курман ăна юлташĕсем. Сăмах урлă – шӳт те кулăш унăн. Виле пытарма кайсан та хăш чухне чăтса тăраймасть, шӳтлесе илет-илетех. Тата... Питĕ тавçăруллă, мур илесшĕ! Вутра та çунмасть, шывра та путмасть!

Слесарь пулнă май Хаваскинăн эрех-сăра ĕçкелесех тăма тиврĕ пĕр вăхăт. Юсав ĕçĕ пĕтерсе аллине çума ĕлкĕрнĕ çĕре сĕтел çине кĕленчепе çăкăр татки тухса та выртаççĕ. Хирĕçлеймест Петĕр, янклаттарать хаяр шĕвеке çăвара.

Киле çитсен арăмĕ кăмăлсăртараххине асăрхать-ха вăл, анчах унăн кăмăлĕ çине тахçанах алă сулнă Хаваскин. Шӳтлекелет, пырса тĕрткелет те арăмне, лешĕ çемçелет вара, мăкăртаткалать те лăпланать.

Пĕр каçхине яланхиллех Хаваскин «Ял техникинчен» юлташĕсемпе, хальхинче лайăххах хĕрнĕскерсемпе, урама тухрĕ. Хăйĕн куçне хăй ĕненмерĕ: пысăк хапха умĕнче арăмĕ тăра парать. Пулман кун пекки ĕмĕрĕнче!

– Сана илме килтĕм, алккаша! – çухăрчĕ Çинкка.

Хăть çĕр тĕпне анса кай, намăс вĕт-ха Петĕре юлташĕсем умĕнче. Ялан хаваслă сăнĕ унăн тӳпери хура пĕлĕтрен те тĕксĕмрех курăнчĕ.

Сăмах чĕнмесĕр станцăна танккарĕ. Çинкка пĕр чарăнми хăйĕн «кĕнекине» вуларĕ. Тĕл пулакансем, пурте тенĕ пекех Петĕре паллакансем, питĕ тĕсесе пăхса иртсе кайрĕç.

Станцăна çитсен те арăмĕ чарăнма пĕлмерĕ. Кунта вара çур поселок пухăннă тейĕн, пурте ялĕсене, килĕсене каяççĕ. Чăтаймарĕ тек Петĕр, пĕр-рех шанлаттарса пачĕ арăмне!

– Кăравул! – кăшкăрса ячĕ Çинкка. – Вĕлерет!

Унччен те пулмарĕ (Çинкка кăравул кăшкăрасса кĕтсех тăнă тейĕн), икĕ милиционер вĕсем патне васкаса чупни курăнчĕ. Петĕр, ялан тем тĕрлĕ пăтăрмахран та тип-типĕ те тап-таса çăлăнса тухаканскер, хăй те сисмерĕ, чукун çул çине тăсăлса выртрĕ, аллисемпе рельсăна çатăрласа тытрĕ.

– Тăр, шуйттан! – кăшкăрчĕ пĕр милиционерĕ. – Атту...

Петĕр тăма пач та шутламарĕ.

– Çук! – терĕ вăл. – Нихăçан та тăмастăп! Пуç урлă пуйăс чупса каçсан та – тăмастăп!

Милиционерсем кутĕнчен те тапса пăхрĕç, аллисене те рельсăран вĕçертме тăчĕç – вăйĕсем çитеймерĕç. Арăмĕ çывăхра ăшĕнче Петĕршĕн мухтанса тăчĕ...

Кĕç тата пуйăс килни те курăнчĕ. Çамрăк милиционерсем: «Тăр хăвăртрах, чăнласа калатпăр, тивместпĕр, пуйăс айне пулатăн ак», – терĕç те аяккарах кайса тăчĕç.

Петĕр чукун çул çинчен çĕкленчĕ те силлекеленçи турĕ, вакун çине ларас умĕн милиционерсене алă сулчĕ.

– Çăлăнăç вăл яланах пур! – хытах пуплерĕ вакунра. Те хăйне каларĕ çак сăмахсене, те арăмĕпе пĕлекен-тăвакансене.

Çакăн пек мыскара хыççăн Петĕр Хаваскин эрех-сăра мĕнне вуçех манчĕ. Ĕçмест. Çаплипех хаваслă. Арăмĕ те хаваслă.

– Чи пысăк çăлăнăç – эрех тыткăнĕнчен хăтăлни, – тет вăл халĕ юлташĕсене.

Валентин КОНСТАНТИНОВ.

Юр айĕнчи вăрман та Çĕн çула кĕтет

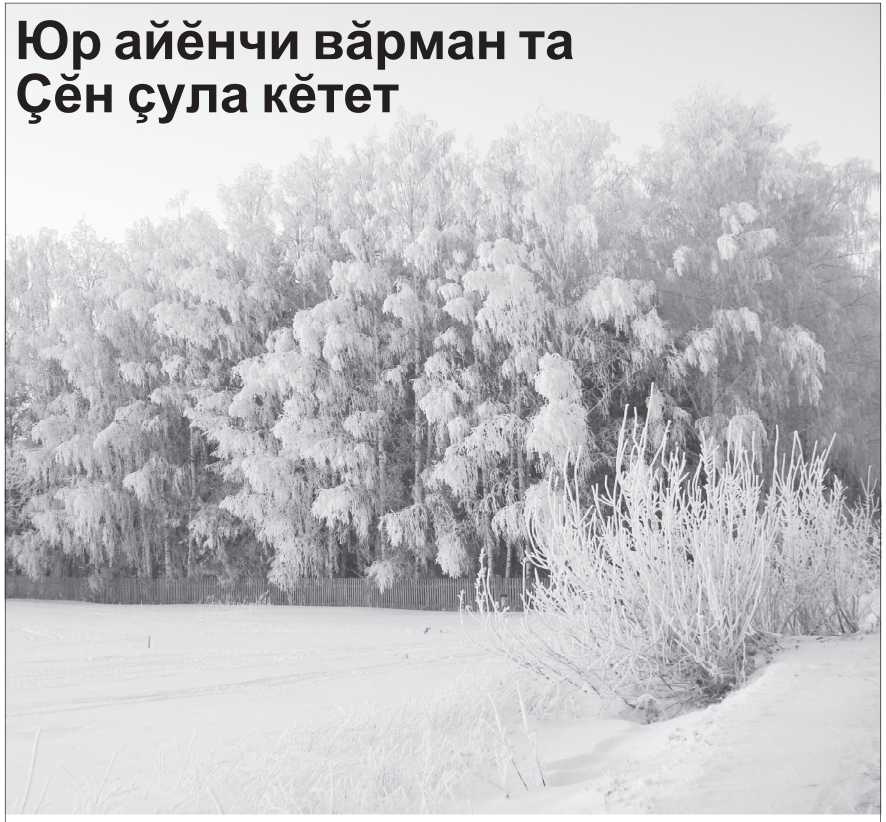

А. БЕЛОВ фотоэтючĕ.

«Пурнăç авăрĕ» ярăмран

Ывăлăма

Эс çуралнă кун эп хĕпĕртерĕм,
Чăтăмсăр кĕтнĕччĕ çав куна.
– Ывăлăм çуралчĕ, – терĕ арăм
Пурăн шанăçне кӳрсе мана.

Тулхăрать урамра сивĕ нарăс,
Чĕремре ман çав-çавах-ха уяв!
Аннӳпе эс сасă патăн харăс...
Лашанне хытартăм эп пăяв.

Хăлхара шăхăрать хаяр çилĕ,
Хĕл Мучи чĕпĕтет питĕме.
Анчах пирĕн якăр çуна çулĕ,
Таврăнма васкатпăр ăш киле.

* * *

Паян кун ман хĕпĕртевĕм сӳнчĕ,
Ытларах-ши пулчĕ хĕпĕртӳ?
Турă панă кун шăпи-ши тулчĕ
Е çухалчĕ чĕремре хевтӳ?

Тем пулсан та, ывăлăм, ман ывăл,
Эс каçар пире халь тупăкра.
Тин мĕнпе уçам-ши эпĕ кăмăл,
Хал парсамччĕ ывăлпа хĕрна.

Ӳрмек Ваçли.

Тăван килĕме, çуралнă ялăма, шăллăмсене халалласа

Асрах ялан эсир

Хуллен шаккать чӳречерен мăн хурăн,
Ачаш çилпе авнаç турачĕсем.
Çумрах атте-анне, мĕн тер хаваслă,
Куçăм тулли пăхаççĕ ачисем.

Хуллен-хуллен сапать ман тусăм хурăн
Хăйĕн ахах пек сарă çулçине.
Çумрах ман шăллăм. Чунĕнче – хаваслăх,
Савса пăхать хăй мăшăрĕ çине.

Мĕнех калам сана, юратнă шăллăм,
Телейлĕ пулăр, пурнăр савăнса.
Тата сире савса мĕн-ши эп калăм –
Тăвансене ан манăр нихăçан.

Çурхи чечек пуль эсĕ, çепĕç кинĕм,
Çӳл тӳпери хĕвел пек ялтăран.
Сире курсан мĕн ма-ши савнă килĕм
Ялан ман куç умне хуллен тухать.

Тавах, тавах сана, ман савнă килĕм,
Тавах атте-анне, ман ял ăшши!
Эп тайма пуç сире, атте-аннеçĕм,
Мĕн тер телей эсир пĕрле пулни.

Çырмаллă пултăр савнă тăван ялăм,
Çапах тухмастăн эсĕ ăшăмран.
Эс маншăн питĕ хаклă, Аслă Чакăм,
Асран кайман, каймастăн нихăçан

Савăнар-и Çĕн çулта!

Çĕн çула кĕтсе илер-ха,
Муркашсем, ыр кăмăлпа,
Пĕр-пĕрне телей сунар-ха
Кăмăлтан йăл кулăпа!

Уяв каç пĕрле сирер-и
Чунсенчи хуйха-суйха,
Çĕн çула пĕрле илер-и
Телее те сывлăха.

Савăк юрăсем юрлар-ха
Кĕреке тавра ларса.
Ташшине те, эх, ташлар-ха
Чăвашла такмакласа.

Хĕл Мучи те, Юр пике те
Пулччăр кĕтнĕ хăнасем,
Йăл кулса чунтан пурне те
Кӳччĕр тĕрлĕ парнесем.

Çĕн çула кĕтсе илер-ха,
Муркашсем, ыр кăмăлпа,
Савăнса кăна пурнар-ха
Çĕн çулта тус-тăванпа!

Игорь МАЙКОВ.
Кашмаш ялĕ.

Война

Война... Нам не понять
Какое горе пережито.
Война... Так дорого победа обошлась,
Но никто не забыт и ничто не забыто.
Останется в сердцах ваш подвиг навека,
И в нашей памяти вы будете навечно.
Слезами матерей и жен пропитана земля,
Ведь счастье оказалось быстротечной.
Дорогу в будущее проложили для России,
Ценою своей жизни нас спасли.
С Божьей помощью народ собрал все силы,
Врагу пришлось быстрее ноги унести.
Теперь мы на ошибку права не имеем,
Много крови пролито за процветание страны.
Поэтому ты будь достойным внуком
Защитников нашей доблестной страны.

Анастасия БЫЧКОВА.
Тораево.

Где Родина души моей?

Мне не постигнуть нынешнее время,
И времени ко мне не жарок пыл.
Зачем я ныне послана на Землю
Из мирозданья трепетных глубин?

Я думаю как в прежние эпохи
И говорю забытым языком.
Возможно, при каком царе Горохе
И я имела где-то быт и дом.

А ныне что пленит больное сердце?
Где Родина души моей? Ответ
Неведом мне, и может даже статься
Что Родины моей в помине нет.

И суждено, возможно, мне в исканьях
Не сто дорог, а тысячи пройти,
В мечтах сыскать взаимопониманья
С эпохою, с которой мне идти.

Сейчас я здесь: не чуждый и не близкий,
Случайный гость (возможно, и с Луны),
И потому бумажная прописка
Меня не вгонит в стены конуры.

Мирослава ТАРХАНОВА.

Ывăлăмсем

Çывăрăр лăпкăн, пепкесем,
Ыр тĕлĕксем курсамăр.
Сад пахчинчи сар кайăксем
Юр юрласа çывратчăр.
Ак аслă ывăл тĕлĕрет,
Йăл-йăл кулать тути ун.
Тен тĕлленеç пуль
теттесем,
Тен вăл сăмах хушасшăн?
Пĕр тапхăртан хăй
хыттăнах
Сăмах хушса хурать ак:
– Тимуç, килсем кунта
часрах...
Шăллĕпеле пуплет-мĕн.
Тимуçĕ лăпкăн тĕлĕрет,
Вăл пиччĕшне илтмест те.
Ик çамрăк чун ялан пĕрле
Хăйсем çывраç пулин те.

САЛАМПИ.

Ку вăл – пирĕн учитель

Ирсерен шкулалла
Васкаса вăл утать,
Вулама вĕрентет.
«Ырă çын пулăр», – тет.
Кам-ши вăл?
Ку вăл – пирĕн учитель.
Уроксем тумасан,
«Иккĕ» паллă илсен,
Кам чĕри ыратать
ун чухне?
Тĕрĕс мар ĕç тусан,
Ват çынна хур кӳрсен,
Кам-ши хыт кулянать
ун чухне?
Ку вăл – пирĕн учитель.
Пирĕнпе вăл юрлать,
Похода та пырать,
Шашкăлла та вылять,
Йĕлтĕрпе те чупать.
Кам-ши çав пултарullă этем?
Ку вăл – пирĕн учитель.

Анастасия АТЛАСКИНА,
Атапай шкулĕнче 6-мĕш класра вĕренекен.

Çăлтăрсем

Тӳпере çут çăлтăр,
Тӳпере пин çăлтăр.
Пур вĕсен те мăшăр,
Пур çав юрату.

Çăлтăрсем кулаççĕ,
Çăлтăрсем пуплеççĕ,
Çăлтăрсем ӳкеççĕ,
Çăлтăр çуралать.

Çăлтăрсем те чунлă,
Çăлтăрсем те юнлă.
Пурнăçран эс юлнă
Туймасан çакна.

Çăлтăрсем те куçлă,
Çăлтăрсем те пуçлă,
Пурте чĕрĕ чунлă –
Тăнласа пăхсам.

Пирĕнпе пуплеççĕ,
Ыррине сĕнеççĕ,
Инçете чĕнеççĕ –
Пурăнар пĕрле.

Ман пултăр пăлтăрта

Пăлтăрта ман пултăр,
Çывăрать унта.
Юнашар çут çăлтăр
Калаçать унпа:

– Пĕрле чух пит ăшă,
Кил-ха кунтарах,
Ан хăвар-ха хушă,
Вырт çыпăçсарах.

Юрату хĕлхемĕ
Çунтăр хушăра,
Çут хĕвел ăшшийĕ
Пултăр çакăнта.

Ĕмĕрех вăл çунтăр
Ватлăх çитиччен,
Тутасем йăл кулччăр
Ыр туйăмсемпе.

Егор ВАСИЛЬЕВ.
Якаткасси ялĕ.

Кăларăма В. ШАПОШНИКОВ пухса хатĕрленĕ.

Гороскоп

СУРĂХ. Çитес çул Сурăхăн чăн-чăн ĕç лаши пулма тивет. Анчах та вăл йывăрлăхран хăрамасть пулсан, çĕнтерÿсем те, ăнăçу та, укçа-тенкĕ те кĕтет. Укçа-тенкĕ енчен çулталăк тăнăçлăхпа палăрĕ, çавăнпа та хăвăрăн укçа енчĕкне, счетсене тирпейлĕ тытса пырăр. Кредит илме те, кивçен пама та тăхтăр.

Çемьери хутшăнусем тĕлĕшпе çулталăк тăршшĕпех пĕр-пĕрин туйăмĕсене тĕпчесе тăмалла пулĕ, «пăнчă» лартас тетĕр пулсан – лартăр. Пăтăрмахсене çĕнтерсе пыракансемшĕн вара çилĕ те майлă вĕрет. Пĕччен Сурăха телейлĕ паллашу кĕтет.

Хăвăрăн вăраха кайнă чирсене çивĕчлетесрен тăтăшах профилактика мелĕсемпе усă курма тивет. Сывлăхлă апатлану, кĕлетке йывăрăшĕн виçине чакарасси те çитес çул ăнăçуллă пулса пырĕ. Хăвăра çамрăкрах туйма майсем чылай, вĕсемпе усă курăр.

Çитес çулта сирĕн тĕп ĕç – çемьери хутшăнусене çирĕплетесси тата ĕçре çитĕнÿсем тăвасси. Çулталăк хушшинче улшăну чылай пулмалла, вăл шутра ĕç вырăнне улăштарни те, çемье çавăрасси те.

Çăмăл укçана килĕштерекенсене вара ăнăçу кĕтмест. Çавăнпа та вăйă автомачĕсем пирки манмалла. Ĕçрен айккине пăрса яракан çынсене те сывăха яма ан тăрăшăр.

ВĂКĂР. Çулталăк питĕ активлă иртет, стабильлĕхпе палăрмасть. Вăкăрсем питĕ вăйлă та пуçаруллă пулаççĕ, анчах та ытлашши ĕçлесе пăрахмалла мар. Çĕнĕ шухăшсене пурнăçа кĕртнĕ чух, çĕнĕ партнерсемпе килĕшÿсем тунă чух çакă уйăрмах пĕлтерĕшлĕ пулать. Финанс тĕлĕшпе çулталăкăн пĕрремĕш çур çулĕнче ыйтусем тухса тăраççĕ пулсан, ун хыççăн пĕтĕмпех лăпланать. Чи ăнăçлă уйăх октябрь пулмалла.

Тăван-хурăнташсен йышĕнчи çынсем сире сахал мар кÿрентерĕç, çавăнпа та тимлĕ пулăр. Тăвансемпе е юлташсемпе пĕрле ĕç пуçарма тăмасть. Çемьере вара йĕркеллех: романтика та, çепĕç туйăмсем те ытларах пулĕç.

Пĕтĕмĕшле илсен сывлăх енĕпе çивĕч ыйтусем пулмалла мар. Анчах та хушăран витаминсем ĕçме ан манăр. Хура кĕркунне пыр шыçассинчен сыхланмалла – çитес çул сире çак чир кăна аптăратма пултарĕ.

2013 çулта çĕнĕ паллашусем, активлă канасси мала тухĕ. Хăвăра аталантарма ан манăр. Çĕнĕ ĕçре ăнăçу пулĕ. Творчество çыннисен чапĕ ÿсĕ. Çемьеллисен ачасене тимлĕх ытларах уйăрма тивĕ. Çулталăк пуçламăшĕ Вăкăрсемшĕн интереслĕ те романтикăлла вăхăт пулĕ. Юратнă çынсемпе хутшăнусене татма ан васкăр, тепĕр хут тарăн шухăшласа тĕрĕс утăм тăвăр. Çулталăк тăршшĕпех юрату туйăмне тĕрĕслемелле пулĕ.

ЙĔКĔРЕШСЕМ. Апла-и, капла-и – ыйтусем пĕтĕмпех пурлăх тавра пулĕç. Çĕнĕ офис, киввинчи юсав ĕçĕсем, ĕçе сарни е куçса кайни – Йĕкĕрешсен офисри курупкасене йăтма тивет. Конкуренци çивĕч туйса илме пултаратăр. Сирĕн пуçарулăх тата вăй пулсан çăлтăрсем сире хăвăр ĕçе пуçлама сĕнеççĕ. Тарлама тивет, анчах та ăнăçу пĕтĕмпех саплаштарать. Пухса пынă укçа-тенкĕ пур пулсан финанс тĕлĕшпе йывăрлăхсем пулмаççĕ.

Юратура – тăнăçлăх, романтика. Çывăх çынсем те сире яланах пулăшма хатĕр. Çемьери тĕп ыйту та «йăвана» пурлăх енчен илемлĕрех, хăтлăрах тăвасси пулса тăрать.

Сывлăх çине пысăк тимлĕх уйăрăр. Сывлăхлă апатлану тата йĕркеллĕ çывăрни – çакă чи кирли. Шăнса пăсăлнăран час-часах сипленме тивет. Хăвăра сыхлăр.

Çĕлен çулталăкĕнче Йĕкĕрешсен чылай улшăну кĕтет, тепĕр тесен вĕсем иртнĕ çултах пуçланнă. Январьтен пуçласа тÿрех çĕнĕ пурнăçа пурăнмалла. Предпринимательсем хăйсен ĕçне сарма пултарнăран çемйисем валли хушма тупăш та туса илеççĕ. Пĕччен Йĕкĕрешсем çуркунне чăнчăн юратăва тĕл пулма пултараççĕ. Сире унпа юлташсем е тăвансем паллаштараççĕ, çавăнпа та тĕрлĕ уявсенчен пăрăнмалла мар. Çемье çавăрнине Çĕлен кăмăллать.

Ĕçре хăвăр мĕн тери лайăх ĕçлеме пултарнине кăтартса памалла пулать. Укçа çулла нумай кирлĕ пулать, çавăнпа та ăна пухса пырăр. Сире çывăх çын ура лартма пултарассинчен асăрханăр.

РАК. Ку çулталăкра сирĕн лăпкăрах пулма тивет. Анчах та çулталăк ĕçре йĕрке тума, вăраххăн, çапах та малалла утма меллĕ. Финанс тĕлĕшпе çулталăк стабильлĕ иртмелле. Пысăках мар пулсан та премисем те пулĕç. Кивçен укçа пама ан тăрăшăр.

Иккĕллĕ пурнăçпа пурăнни лайăххи патне илсе пымасть, çавăнпа та малтанхи «хăнасене» хăваласа яма пултаратăр. Çĕнĕ паллашусем шала кĕрсе каясран асăрханăр: çывăх çынсем вĕсене ситнине касармĕç. Юрату туйăмне хăвăр ăшăрта тытăр. Тăван-хурăнташпа хутшăнусем йывăртарах пулса пыраççĕ.

Малтанхи çур çуллăхра чир-чĕр аптăратма пултарать, иккĕмĕш çур çуллăхра суранланасси те пулма пултарать. Хăвăр сывлăхăшăн укçа шеллемелле мар.

Ĕçре пĕтĕмпех йĕркеллĕ теме çук. Ыйту чылай тухса тăрать. Пĕр чĕлхе тупайманнисемпе сыв пуллашмалла. Ĕçхĕл питĕ активлă иртет. Хăш-пĕр Раксем пурăнмалли вырăна та улăштарма пултараççĕ. Теприсен вара уйрăлу мĕнне те пĕлме тивет. Пур йывăрлăха та çĕнтерме пултарсан эсир чăн-чăн çĕнтерÿçĕ пулатăр.

АРĂСЛАН. Ĕçре Арăслан пысăк çитĕнÿсем тăвать. Вăл çулталăкĕпех питĕ активлă пулĕ. Вăхăтăн-вăхăтăн харсăртарах пулма та тивет. Хăш-пĕр ĕçтешсем е пулăшакансем сирĕнтен пăрăнаççĕ. Çапах та пĕтĕмĕшле илсен ăнăçу сирĕн алăра пулать.

Арăслан ĕçе путать, çавăнпа та чĕре тата тăван-хурăнташ ыйтăвĕсем çине вăл чи кайран уйăрать. Ыйтăвĕсем те пĕлтерĕшлисем мар, вак-тĕвеккисем кăна пулаççĕ.

Сывлăх çирĕп пулни кашни Арăсланах савăнтарĕ. Çапла май вăл кирек епле ĕçе те вăхăтра пурнăçлать. Апла пулин те чирсене асăрхаттарни яланах вырăнлă пулнине ан манăр. Арçын Арăсланăн сиенлĕ йăласене пăрахма тăрăшмалла.

Çулталăкĕпех Арăслан хăйĕн тăнăçлăхĕшĕн тăрăшать. Темĕнле лару-тăруран та çĕнтерÿçĕ пулса тухать. Ăнăçăва курса сирĕн пата туртăнакансем нумайланĕç. Çапла май хăвăрăн ĕçе те пуçарса яма пулать.

2013 çулта укçа-тенкĕ енчен нимĕнле ыйту та тухса тăмасть. Нумайăшĕн тупăш ÿсет. Çемьеллисем ачасене тимлĕх нумай уйăрĕç. Мăшăр е юратнă çын та сирĕнтен тимлĕх ытларах кĕтет, анчах та вăл çакна кăтартмасть. Пур ыйтăва та мăшăрпа пĕрле калаçса татса памалла. Пĕччен Арăслансем çулла-кĕркунне мăшăр тупма пултараççĕ. Юратăва упрăр – пĕтĕмпех лайăх пулĕ. Çапах та хăшĕсем мăшăрпа уйрăлаççĕ. Çĕлен çулталăкĕ Арăслана ăс-тăн тата ăнăçу парнелĕ.

ХĔР. Ăнăçуллă тата тĕрлĕ енлĕ ĕçлет. Ĕçре малтанхи юлташсем те «тупăнаççĕ», çĕнĕ юлташсем те пулаççĕ. Нимĕн хăрамасăрах малалла каймалла. Кĕркунне тĕлне финанс тĕлĕшĕнчи тăнăçлăх кĕтет. Сире пысăкрах ĕç вырăнĕ сĕнме пултарĕç. Харпăр хăй ĕçне йĕркеленисен ăнăçу ытларах та пулĕ. Анчах та тупăш хыççăн кайса ытлашши ĕçлемелле мар, канмалла. Унсăрăн сывлăх хавшать.

Малтан пĕчченлĕхре пурăннă Хĕрĕн çулталăкĕпех çĕнĕ паллашусем чылай пулĕç, вăл шутра – çемье çавăрма май параканнисем те. Хĕр тĕплĕ шутлать, анчах чылайăшĕн ĕç туйăпа вĕçленет. Çĕлен çулталăкĕнче Хĕрсенчен чылайăшĕ ача çуратасси пирки шухăшлать.

Çемьеллĕ Хĕрсен йывăртарах тапхăр пуçланать. Мăшăрпа кÿршĕсем пек пурăнма пуçлас хăрушлăх та пур.

Сывлăх енĕпе пăшăрханмалли нимех те пулмасть. Анчах та стрессем, килти хирĕçÿсем пулсан организм вăйне хавшатаççĕ. Çапла май кĕркуннепе чирлес хăрушлăх та ÿсет. Эмел çине укçа-тенкĕ чылай тăкакламалла пулса тухать.

Юлташсем чĕнсен пур çĕре те çитме тăрăшăр: вĕсем паллаштарнă çынсем хушшинче шăпах пулас мăшăр пулма пултарать.

Пĕтĕмĕшле илсен Çĕлен Хĕре ăнăçусемпе савăнтарать.

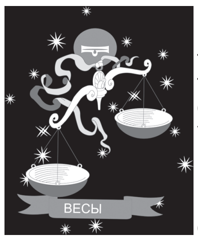

ТАРАСА. Пĕрремĕш çур çуллăхра нумай ĕçлемелле пулать. Пĕр ăнăçу та, усă та çук пек туйăнать. Анчах та ку вăхăт иртет. Тен сирĕн хăш-пĕр ĕçтешсемпе те сыв пуллашма тивет. Кĕркуннехи çитĕнÿсем пысăк савăнăç кÿме тивĕç. Çулталăкĕпех чăтăмлă пулмалла.

Темĕнле тавлашуллă самантсене те йĕркеллĕ татса паратăр. Тăван-хурăнташсем, çывăх çынсем сирĕншĕн пăшăрханнине сивлемелле мар, ăнланмалла.

Стресс, депресси сире сыхласас сÿрет тейĕн. Çавăнпа та кăмăл-туйăм çирĕп пултăр тесен спортпа туслашăр, лайăх канăр. Сывă пурнăç йĕрки сирĕншĕн питĕ усăллă. Сиенлĕ йăласене пăрахма тăрăшăр.

Çулталăк пуçламăшĕнче маларах вĕçлеймен ĕçсене туса пĕтермелле. Мĕншĕн тесен вĕсем малашлăхпа çыхăннă. Ĕçтешсенчен пĕри сирĕн вăрттăнлăхсене ют çынсем хушшинче сарма пултарать. Малашне ун пеккисемпе хутшăнмалла мар. Сирĕн кашни тĕрĕс мар утăма сыхлаççĕ. Тимлĕ пулмалла, парăнмалла мар. Çакă ĕçре саккуна пăхăнни пăтăрмахсенчен хăтарса пырĕ. «Çук» тесе калама вĕренĕр, хăвăр çине ытлашши пысăк тиев ан илĕр.

Пулăшу паракансем те тупăнаççĕ – юлташсем тата хурăнташсем.

СКОРПИОН. Ĕçри плансем пысăк, унпа пĕрлех – активлăх та. Скорпион харсăсах темиçе пукан çинче ларасшăн, çакă унăн пулать. Çулталăкри тĕп самант – хăйĕнсĕр пуçне никама та шанма пулмасть. Юлташсенчен те пулăшу кĕтме тивмест, ĕçтешсем вара ура лартма та пултараççĕ. Çавăнпа та çиччĕ виç те пĕрре кас тенине асрах тытмалла. Кивçенпе ан çыхланăр. Финанс ыйтăвĕсенче йăнăшсемсĕр ĕçлемелле.

Çемьене, инçетри тăвансене те тимлĕх ытларах уйăрмалла пулать. Куншăн ан вĕчĕрхенĕр. Сирĕншĕн мĕн пĕлтерĕшлĕреххине шутласа пăхăр: ĕç е çемьере тăвансем.

Çуркунне, июль тата октябрь уйăхĕсенче сывлăх çинчен ытларах шутлама тивет. Ытти вăхăтра ку тĕлĕшпе ыйту пулмасть. Чирлесси ытларах шăнса пăсăлнипе çыхăннă.

Малтанхи ĕмĕтсем Çĕлен çулĕнче пурнăçланаççĕ. Вăхăтпа тĕрĕсленнĕ юлташсем пулăшĕç. Анчах та ĕмĕтсене çулталăк пуçламăшĕнчех пурнăçлама тытăнмалла.

Ĕçтешсемпе хăвăр хушăри çыхăнăва юлташла туйăмсем патне çитермелле мар. Тăшмансем мар, «юлташсенчен» хăрамалла. Ĕçре сире пуринчен ытларах ĕç хушаççĕ пек туйăнать. Туйăнать кăна, мĕншĕн тесен те вырăнĕнче эсир лайăххисенчен пĕри. Сирĕн ĕç укçи те ÿсмелле.

Пĕччен Скорпионсем юратăва та тĕл пулаççĕ. Йĕркеллĕ çын тупăнсан нумай шутламасăрах çемье çавăрнинчен тĕлĕнме кирлĕ мар.

УХĂÇĂ. Пĕлтерĕшлĕ çул. Эсир профессин çĕнĕ шайне хăпаратăр, чылай ĕç пурнăçлама пултаратăр. Çитес çул ĕç улăштарни те (пысăк ĕç укçи пама шантарĕç), бизнесри çĕнĕ енсене çул пани те вырăнлă пулмалла. Çулталăк вĕçĕнче финанс тĕлĕшĕнчи лару-тăру сире нимĕнле те кÿрентерме пултараймасть.

Ĕçре çурăм хыçĕнче калаçни çине алă сулăр. Хăвăра лăпкă тытăр. Пуçлăх шанса панă ĕçрен ан пăрăнăр. Хăвăршăн усăллă пулĕ, унсăрăн пуçлăхăн шанчăкĕнчен тухма та, ĕç вырăнĕсĕр юлма та пултаратăр.

Пурнăçра маларах пуçланнă улшăнусем тăсăлаççĕ. Юрату валли, çемье çавăрма çулла-кĕркунне питĕ лайăх вăхăт шутланать.

Сывлăх енчен Ухăçă хăйне аван туять, чир-чĕрсем аптратмаççĕ. Çуркунне кăна стрессем пулас хăрушлăх пур. Профилактика, зарядка пирки манмалла мар.

Лотерея вăййисенче ăнăçу пулать. Выляса илнĕ укçана усăллă хывмалла кăна. Çĕнĕ çулта юлташсем савăнтарĕç. Эсир вĕсене нумай вăхăт хушши пĕлместĕр пулсан та, шанма пултаратăр.

Пĕччен Ухăçăн Çĕлен çулĕнче çавăрнă çемьесем çирĕп пулнине манмалла мар. Çак çул тĕл пулнă юрату та çирĕп пулĕ.

Çемьеллисен ачасем çине укçа-тенкĕ те, вăхăт та ытларах тăкакламалла пулать. Вĕсемпе юнашар пулма тăрăшăр.

Çăлтăрсем Ухăçа çакăн пек канаш параççĕ: никам пек те мар, хăвăр пек пулмалла.

ТУ КАЧАКИ. Талăкра 24 сехет те сахал пек туйăнать: пĕтĕмпех ĕлкĕрмелле! Çÿлĕрех хăпармалли майсем, нумайрах укçа-тенкĕ ĕçлесе илмелли майсем чылай пулаççĕ. Финанс тĕлĕшĕнчен пĕтĕмпех йĕркеллĕ.

Ыттисен туйăмĕсене шута хумалла – çапла кăна эсир телейлĕ пулма пултаратăр. Хăвăрăн вĕчĕрхенÿлĕхе чакарăр. Ыттисене тимлĕх уйăрмалли пирки ан манăр.

Малтанхи уйăхсенче сывлăх хавшакрах пулни сисĕнет. Организм вăйне тытса тăрăр, ытлашши ĕçлеме ан тăрăшăр.

Ту качакине чылай улшăну кĕтет: ĕçре те, пурнăçра та. Ытларахăшĕ – çулталăк вĕçнелле. Ту качакисем тĕнче çине те, юнашар çынсем çине те урăх куçпа пăхма пултараççĕ.

Çулталăк пуçламăшĕнче ĕçре йывăрлăхсем пулма пултараççĕ. Чылай ĕçтешпе çыхăну татăлать е япăхланать. Çывăх çынсем тăвансем вĕсене тимлĕх сахал уйăрнăшăн кÿренеççĕ.

Пуçлăхсем пулăшнипе ĕç картлашкипе çÿлерех хăпарни ыттисем умĕнче сире «ÿкерет». Пĕрмай çурăм хыçĕнче сирĕн пирки калаçни ĕçе улăштарма та хистĕ. Ĕçри пăтăрмахсене пула сывлăх та хавшама пултарать. Спорта юратакансем кăна çирĕп пулĕç.

Пĕччен Ту качакисем çитес çул шăпа пÿрнине тĕл пулаççĕ, тен унпа пĕрлешеççĕ те. Çемьеллисен вара мăшăрĕсем хытах кÿрентерме пултараççĕ. Ту качаки куçман пурлăх туянма пултарать, хăйĕн çурт-йĕрне хăт кĕртессипе тăрăшать.

Пĕтĕмĕшле илсен çитес çул ăнăçлă пулать.

ШЫВТĂКАН. Ĕçре эсир пăтранчăк шывран тухмалли тĕрĕс çул тупатăр. Ĕçтешсемпе, партнерсемпе пĕр шухăш патне пыратăр. Апла пулин те ĕçре сирĕн çирĕп алă кирлĕ пулать тата тĕрлĕ лару-тăруран тухма пултармалла. Финанс тĕлĕшĕнчи лару-тăру кĕркуннеренпе лайăхланать.

Çемьере пĕр-пĕрин туйăмĕсене тĕрĕслессипе тăтăшах çăмăл мар самантсем тухса тăраççĕ. Вĕсене пуçа ытлашшиех чикес мар тесен çурт-йĕр тавраршĕнче юсав ĕçĕсем пурнăçлама пултаратăр. Çапла пĕрле ĕçлени çемьери хутшăнусене çирĕплетме пулăшĕ. Тăван-хурăнташсене пулăшма ан манăр. Вĕсем сирĕн вăйлă хул çине тайăнма пултарччăр.

Сывлăха медицина ĕçченĕсемпе канашламасăр хăвăр тĕллĕн çирĕплетме ан тăрăшăр. Шурă халатлисем сирĕншĕн пĕр-пĕр халăх медицинин кĕнекинчен усăллăрах пулĕç. Çапла çыхăннă чирсем аптратма пултараççĕ. Вĕсене асăрхаттарас тесе спортпа туслашмалла.

Çулталăк пĕтĕмĕшле илсен çăмăлах иртмест. Сирĕн çинчен ĕçтешсем те çурăм хыçĕнче пĕрмай калаççĕ. Анчах та çакă сире йывăр ĕçсене пурнăçлама чăрмантармасть: ĕçсене пахалăхлă та хăвăрт пурнăçлатăр. Тен эсир ĕç вырăнне те улăштарма шутлатăр, анчах васкама кирлĕ мар. Ĕç чăннипе те килĕшмест пулсан кăна çак утăма тума пултаратăр. Хăвăр çинчен калаçакансене вырăна лартма та вăхăт. Шывтăканшăн çулталăк питĕ ăнăçлă пулмалла, уйрăмах творчествăлла професси çыннисен.

Юрату туйăмĕ кăçал сире нумай шухăш, кÿренÿ те парнелĕ. Çывăх çынсем хушшинче сире сутакан та пулма пултарать. Анчах та эсир унсăр та лайăх пурăнма пултаратăр. Çавăнпа та йĕме кирлĕ мар. Сирĕн паллашу та чылай пулать, шăнкăравсем, смссем... Анчах та чи шанчăклисем кăна сирĕнпе пĕрле юлаççĕ: камшăн чăн та хаклă пулнине хăвăрах куратăр.

ПУЛĂСЕМ. «Çĕр тенкĕ мар, çĕр юлташ пултăр», – теççĕ сире çăлтăрсем. Ĕçтешсемпе йĕркеллĕ хутшăнусем пулсан сирĕн ĕçре те пĕтĕмпех лайăх. Хăвăр ăсăрах пулсан сире ĕçтешсем кăна мар, тăшмансем те ĕмĕтсене пурнăçа кĕртме пулăшаççĕ. Финанс енчен те ыйтусем пулмалла мар, кивçене кĕрсе каймастăр пулсан, паллах.

Эсир юратура ăнăçуллисен йышĕнче. Пĕччен Пулăсен çемье çавăрма меллĕ вăхăт. Çемьеллисен вара пĕр-пĕрин хушшинчи хутшăнусене тасарах тăвассипе тимлемелле. Ача-пăча та тимлĕх ыйтать, тăван-хурăнташ та.

Сывлăха çирĕплетес тĕллевпе бассейна çÿрĕр, канма та шыв хĕрне каймалла. Вăраха кайнă чирсем хăйсем çинчен çу пуçламăшĕнче пĕлтерĕç. Кĕркунне инфекци чирĕсем çаклатас хăрушлăх пур. Çавăнпа та иммунитета хавшама памалла мар, çирĕплетмелле.

2013 çулта Пулăсемшĕн ĕç тĕп вырăн йышăнать. Ĕçре вара пулă пек çавăрăнăçуллă пулмалла. Ĕç вырăнĕнче «революци» туни кирлĕ мар. Пĕрремĕш çур çулта пухнă укçа-тенкĕне, хаклă япаласене лайăх упрассипе тăрăшăр, темĕнле лайăх условисемпе кредит параççĕ пулсан та ан васкăр.

Хăвăрăн пурнăç çине ытларах тимлĕх уйăрăр. Пулăсенчен нумайăшĕ çемьеленме шутлать. Çемьеллисем хушшинче тухакан хирĕçÿсем çемьен малашнехи пурнăçĕ пирки ыйту каларса тăратаççĕ.

Тахçан малтан шухăшласа хунă ĕмĕтсем тинех пурнăçланаççĕ. Сире çулталăкĕпех кĕтмен парнесем те параççĕ. Çĕлен çулталăкĕнче сире пачах та урăх ĕç сĕнме пултараççĕ. Кунта та сире Çĕлен пулăшма хатĕр.

Суранланасран асăрханăр

Çĕнĕ çул уявĕ хыççăн канмалли кунсем чылай. Пурте вăхăта усă сывлăшра канса ирттерме тăрăшаççĕ. Анчах та асăрханулăх пирки манма юрамасть, унсăрăн больница койки çине кайса выртасси те инçе мар. Паянхи сĕнӳсем – Шупашкарти 1 № хула клиника больницинчи травмпунктăн аслă ординаторĕ Александр Бакановран:

– Çĕнĕ çул уявланă чухне ытларахăшĕ больницăна ӳксе мĕн те пулин ыраттарнипе, хуçнипе е ӳт тĕртĕмне туртăнтарнипе пырать. Çавăнпа та чи малтанах утса çӳреме хăтлă ата-пушмак пулмаллине асăрхаттарса хăварас килет. Унăн кĕлли те çӳллĕ пулмалла мар. Пушмак тĕпĕ пăр çинче те ан шутăр.

Выляма чăнкă сăртсем çине кайма ан тăрăшăр. Унта ярăнатăр пулсан тăрса ярăнмалла мар. Суран пулчĕ пулсан вара ыраттарнă вырăна сивĕ тытмалла, травмпункта каймалла.

Уяври фейерверксем те асăрханулăх тата тимлĕх ыйтаççĕ. Пиротехника хатĕрĕсене ятарлă лавккара туянма тăрăшăр. Вĕсемпе усă курнă чухне инструкци вуламасăр ан «ĕçлĕр». Фейерверк панă чух ăна сăнакансенчен аяккарах каймалла. Пиротехника изделийĕсемпе усă курнă чухне асăрханмасан ытларах чух алă, пит тата куç суранланать. Пиротехника изделийĕ сирпĕннипе пиççе кайнă вырăна тӳрех 10–15 минутлăх сивĕ шыва е юр ăшне чикмелле. Хыççăн стерильнăй бинтпа çыхмалла, хăвăртрах васкавлă пулăшу чĕнмелле е больницăна леçмелле.

Урамра 10 градус сивĕ кăна пулсан та нумай вăхăт усă сывлăшра пулни ӳте шăнтса яма пултарать. Сивĕ чухне эрех ан ĕçĕр. Çакна асăрхаттарсах калас килет. Мĕншĕн тесен эрех ĕçни организм ăшшине чакарать, çавăнпа та сире сивĕ мар пек туйăнать кăна.

Урама тухма ăшă тумтир суйлăр. Алсиш, çĕлĕк тата шарфсăр ан тухăр. Пӳрнесем шăннине сисрĕр пулсан тӳрех ăшă пӳлĕме кĕмелле.

Çак сĕнӳсене асра тытсан Çĕнĕ çул савăнăçлă иртмелле.

Сывлăх – паха апатра

Уяв сĕтелĕ витесси – ăсталăх

2013 çул алăкран шаккиччен икĕ талăк ытларах юлчĕ. Нумай вăхăт мар çакă. Çавăнпа та паян кашни кил хуçи арăмĕ Çĕнĕ çул уявĕн сĕтелне илемлĕрех, нихăçанхинчен пуянрах хатĕрлесси пирки шутлать. Ĕмĕтсене пурнăçлама вăхăт пурха. Хаçат вулакансене хамăр енчен пулăшу пултăр тесе уяв сĕтелĕ хатĕрлес тата тутлă апатçимĕç пĕçерес ĕçри хăш-пĕр вăрттăнлăхсене усса паратпăр. Хăвăр ăс-хакăлпа пултарулăха хушсан Çĕнĕ çул сĕтелĕ сирĕн ыттисемшĕн ăмсанмалла пуласси пирки пирĕн иккĕленӳ çук.

Çĕлен çулне кĕтсе илнĕ чух сĕтел çинче мĕн пулмалла-ха?

Чи малтанах хăнасене тĕтĕмленĕ çĕлен пулă сĕнни лайăх. Ăна хăнасем ăмсанса кĕтсе илеç, мĕншĕн тесен вăл çĕлене аса илтерет.

Çĕлен паха апата, деликатессене юратнине ан манăр. Çавăнпа та сĕтел çинче яланхи çимĕçсем пулсан та вĕсене пĕчĕк вăрттăнлăхпа хатĕрлени аван.

Сĕтел çинче пулă тата тинĕс продукчĕсем пулни вырăнлă. Вăлча та – тĕреклĕ пурнăç палли – сĕтел çинче ытлашши пулмĕ.

Кишĕрпе хăяртан хатĕрленĕ салатсене çĕлен евĕр хуни лайăх.

Çĕлен мулкачпа кролика юратнăран кăçал çак чĕр-чунсен какайĕ сĕтел çинче пулни вырăнлăрах.

Çĕнĕ çул умĕн пан улми çинчен манманни те ытлашши мар – сывлăха пултăр.

Салат хатĕрлетпĕр

«Çĕнĕ çул ячĕпе»

Асăннă салат – уяв сĕтелĕ çинчи хăйне евĕр илем вăрттăнлăхĕ. Ăна кашни кил хуçи хĕрарăмĕ ăсталама пултарать. Ингредиентсем йăлтах алă айĕнчисем.

Салат валли 3–4 çĕр улми, тĕтĕмленĕ чăх ашĕ е кальмар 200 грамм, 2 штук маринадланă хăяр, 3 штук чăх çăмарти, 1 штук пан улми, 150 – 200 грамм сыр, 1 – 2 шăл ыхра (хăвăр кăмăлпа), тăвар, авăртнă пăрăç, гранат вăррисем, симĕс пахча çимĕç – илем валли.

Çĕр улмисене çумалла та хуппине шуратмасăр пĕçермелле. Хыççăн шултра терка витĕр кăлармалла. Çăмартасене те пĕçермелле, сивĕтмелле те терка витĕр кăлармалла. Сыра вĕтĕ терка витĕр кăлармалла. Хăяра кубик пек е тăрăхла турамалла. Тĕтĕмленĕ чăх какайне улăм пĕрчи евĕр вакламалла. Пан улмине те тасатса терка витĕр кăлармалла, лимон сĕткенĕпе пĕрĕхсе илмелле. Вĕттĕн туранă ыхрана майонезпа хутăштармалла. Салата хатĕрлеме хатĕр ингредиентсене сийĕн-сийĕн хурса пымалла. Кашни сийне майонезпа сĕрмелле.

Кашни ингредиента майонезпа уйрăммăн хутăштарса хума та пулать. Кун пек чухне çак йĕркене пăхăнмалла: 1-мĕш сий – çĕр улми; 2-мĕшĕ – хатĕрленĕ хăяран çурри; 3-мĕшĕ – тĕтĕмленĕ чăх ашĕ е кальмар; 4-мĕшĕ – хатĕр хăярăн иккĕмĕш çурри; 5-мĕшĕ – çăмарта; 6-мĕшĕ – пан улми; 7-мĕшĕ – сыр. Хатĕр салата çиелтен майонезпа сĕрсе лартмалла, симĕс пахча çимĕçпе илемлетмелле.

Çĕнĕ çул умĕн

Ĕçме те пĕлмелле

Кĕçех уяв сĕтелĕ тавра ларăпăр. Тутлă апат-çимĕçсĕр пуçне вара унта эрех кĕленчисем те тухса лараççĕ. Ытти чух ĕçкĕçикĕне килĕштерсех кайманнисем те çак уявра хăйсене ирĕклĕрех тытма тăрăшаççĕ. Çавăнпа та хăшĕсен уява шурă халатлисемпе ирттерме тивет.

Çапла пулса ан тухтăр тесен хăш-пĕр сĕнӳ-канаша асра тытăр.

1. Никама та «санăн çавăн чухлĕ ĕçме юрать» тесе каламалла мар. Темĕнле ӳкĕтлесен те ытлашши ан ĕçĕр.

2. Кăшт кăна ĕçни те хăвăра контрольлессине пăсать. Тепĕр кун малтанхи каçшăн намăс ан пултăр. Кунтан та ытларах – инкек патне илсе ан ситертĕр. Çапла пĕр çемьере Çĕнĕ çул каçхине ашшĕ-амăшĕ эрех ĕçнипе ачи пирки мансах кайнă. Ирхи тăватă сехетре кăна ачи ваннăра вилĕ выртнине курнă.

3. Эрех-сăра никама та сывлăхлă тумасть. Арçынсен организмĕ талăкра 20–40 грамм эрехе, хĕрарăмсен – 9–12 грамм эрехе йĕркеллĕ чăтса ирттерме пултарать кăна.

4. Алăран, пĕчĕк лавккасемпе киосксенче сутакан эрех статистика палăртнипе чи хăрушши шутланать. Ĕçме пачах та юраман шĕвек те пулма пултарать унта. Вăл вара инвалид туса хăварма пултарать кăна мар, çынна вилĕм патне те илсе çитерет.

5. Хĕрлĕ эрехе туяннă чухне «сухое» е «полусухое» тенисене суйласа илĕр. Шурă эрехе, коньяка, вискине газлă шывпа ĕçмелле мар. Уявра эрех ĕçетĕр пулсан пĕр тĕслĕ эрех кăна ĕçме тăрăшăр. Хутăштарас кăмăл пур пулсан вара хаяррисене каярах ĕçме сĕнеççĕ: шурă эрехрен – водка патне, хĕрлĕ эрехрен – коньяк патне.

6. Хăнана каяс умĕн çупа сырпа хатĕрленĕ бутерброд çисе кайăр е лимон янă чей ĕçĕр; пылак кофе е ветчинапа е кăлпассипе хатĕрленĕ бутерброд; чей тума вăхăт сахал пулсан пĕр апат кашăкĕ ĕне çăвĕ çăтса ярăр. Çакă пĕтĕмпех алкоголь хырăмлăха сурасран сыхлать.

7. Эрехпе хутăш кофе е сăра чей ан ĕçĕр. Ку тахикарди патне илсе çитерме пултарать.

И. БУЛЫГИНА,
ЧР Сывлăх сыхлавĕпе социаллă аталану министерствин штатра тăман наркологĕ.

Пирĕн хăнара – поварсем

Тутлă çимĕç ăстисем

Ильинкăри вăтам шкулăн столовăйĕнче ачасене тутлă апат çитернине кунта вĕренекенсен ашшĕ-амăшĕсенчен пĕрре мар илтнĕ. Çĕнĕ çул умĕн тутлă апат ăстисемпе хамăн та тĕл пулма тиврĕ.

– Пирĕн малашлăх ачасенче тетпĕр пулсан вĕсене тутлă та паха апатпа тăрантарассине тĕп вырăнта тытмалла. Эпир çапла тăватпăр та. Ашшĕ-амăшĕсемпе шкул ачисем тав туни вара пире татах та тăрăшуллăрах ĕçлеме хавхалантарать, – терĕç ачасене апатлантарнă хыççăн манпа калаçма вăхăт тупнă поварсем. Вĕсем (сăн ӳкерчĕкре сулахайран сылтăмалла): Инна Юрьевна Волкова тата Татьяна Алексеевна Лоцманова. 4-мĕш разрядлă поварсем иккĕшĕ те шкул столовăйĕнче 12-мĕш çул вăй хураççĕ. Пирĕн калаçу Çĕнĕ çул умĕн пулнă май уяв сĕтелне илемлĕрех хатĕрлесси те калаçуран тухса юлмарĕ. Кунта вĕсен хăйсен ăсталăхĕ пур иккен.

А. БЕЛОВ
сăн ӳкерчĕкĕ.

Полици хроникинчен

Çын пурнăçĕпе хуçаланнă

Иртнĕ кунсенче Муркашра питĕ тискер те хăрушă ĕç пулса иртрĕ. Çĕньял Муркашра пурăнакан пĕр арçын хăйĕнчен чылай аслă арçынна пуртăпа касса вĕлернĕ. Хăнана килнĕскер кил хуçипе пĕрле малтан эрех ĕçнĕ. Эрех ĕçнĕ хыççăн вара вĕсен хушшинче харкашу пуçланнă. Малтан та судпа пĕрре мар айăпланнăскер, хăна кил хуçине темиçе хутчен пуçĕнчен пуртăпа касать. Лешĕ, паллах, çав сурансене чăтайманнипе вилсе каять. Уголовлă ĕçе çийĕнчех пуçарнă.

Инкекĕ юнашарах – асăрханмалла

Çул-йĕр кашнинех тимлĕ пулма ыйтни пирки сахал мар каласатпăр. Апла пулин те район территорийĕнче пулса иртекен инкексен шучĕ чакмасть-ха.

Декабрĕн 21-мĕшĕнче акă Çатракасси ялĕнче пĕрремĕш класра вĕренекен ача суранланать. Ял варринчех асфальт çулăн пĕр енчен тепĕр енне чупса каçнă чух ытла васканă курăнать, капюшон тăхăннăран, тен çул çине тимлĕн пăхса та ĕлкĕреймен-ши... Çулпа пыракан тиев машини вара чарăнса ĕлкĕреймест, ачана çапса каять. Ăна йывăр сурансемпе больницăна леçеççĕ.

Çав кунсенчех Турайпа Елшик ялĕсен хушшинчи çул çинче çуран çӳрекене çапса кайнă тĕслĕх пулнă. Ĕçĕ вара çаплараx пулса иртнĕ. Мăшăрне ĕçрен кĕтсе илме упăшки ӳсĕрлех машинăпа тухнă. Çул çинче хирĕçӳ тухать. Упăшки машинăран анса юлсассăн хĕрарăм руль умне ларса киле вĕçтерет. Арçын вара бетон плитасем сарнă çулпа малалла утать. Анчах та çулпа машина килнине асăрхамасчĕши е пăрăнма ĕлкĕреймест – ăна пĕр транспорт хатĕрĕ çапса каять. Çапла арçын çул çинче выртса юлать. Киле çитнĕ мăшăрĕ ачипе пĕрле упăшкине хирĕç тухать. Çул çинче вара упăшки выртнине курсан ӳкнĕ тесе шутлать. Арçынна çунашкапа киле илсе килеççĕ. Больницăри тĕрĕслев машина çапса кайнинчен арçыннăн çапла сурансем пулнине палăртаççĕ.

Халĕ машинăна палăртассипе следстви ĕçĕ пырать.

РФ Шалти ĕçсен министерствин районти пайĕн материалĕсем тăрăх хатĕрленĕ.

Кулăш

Раштавăн 31-мĕшĕ. Каç. Ывăлĕ амăшĕпе калаçать:

– Анне, çур çĕр çитесси çур сехет юлсан айта «Çĕнĕ çул! Çĕнĕ çул!» тесе кăшкăрар.

– Мĕншĕн?

– Кӳршĕсем Çĕнĕ çул пирĕн пата маларах çитнĕ тесе шутлаччăр.

***

Пĕр ӳсĕр арçын урайне ларнă та сăсăпах калаçать:

– Тĕлĕнмелле çĕр-шыв вăл, Раççей. Çĕнĕ çула Инçетри Хĕвел тухăçĕнче кĕтсе илме пуçлаççĕ те сĕтел айĕнче кĕтсе илеççĕ... Мĕншĕн çапла?..

***

Çĕнĕ çул каçĕ хыççăн телефонпа шăнкăравласа халăхран ыйтса пĕлни çакна кăтартрĕ: «Çапла» текенсем – 2 процент; «Алло» тенисем – 3 процент; ыттисем – шухăшлаççĕ...

***

Пĕтĕм тĕнче чăтăмсăррăн Раççейрен информаци кĕтет: вырăссен Кивĕ Çĕнĕ çула кĕтсе илме вăй çитет-ши?

***

Çĕнĕ çула хатĕрленсе яшка пĕçернĕ вăхăтра компьютер умне ларакансем валли сĕнӳ: «Пĕрле кашăк илĕр. Вăл сире хăвăр апат пĕçернине аса илтерĕ».

Уяв сĕтелĕ çинче

Хăйма ăшĕнче пĕçернĕ кролик

Çак тутлă апата хатĕрлеме çамрăк кролик какайĕ (1,3 кг), хăйма (500 г), сухан (пысăк пуçли 1–1,5 шт.), тăвар, пăрăç, ыхра (1–2 шăл), хăвăра килĕшнĕ пек ытти техĕмлĕ хутăшсем, горчица (1–2 пăрса – килĕштеретĕр пулсан), 1–2 апат кашăкĕ тип çу кирлĕ.

Малтанах кролик какайне порцисем çине вакламалла. Сухана çурма çаврашкасем туса касмалла. Какайпа сухана кăштах ăшаласа илмелле (ăшаланă çĕре олива çăвĕ ярсан та лайăх). Какай пĕçермелли тарăнрах савăта тăварпа, горчицăпа, ыхрапа тата ытти техĕмлĕхпе хутăштарнă хăймана ямалла. Унта 0,5–1 стакан чухлĕ вĕретнĕ шыв хушмалла. Çатма çинчи ăшаланă какайпа сухана пĕтĕмпех унта хумалла. Какайăн хăймапа хупланмалла, анчах та савăтра ишсе çӳремелле мар. Савăта хупăлчапа хупласа духовкăна 1,5–2 сехетлĕх (180 градус) лартмалла.

Техĕмлĕ минтай пулă

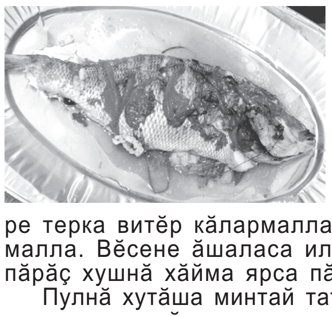

Пуççăр минтай – 3 шт., 2 сухан, 3 кишĕр, 200–250 г хăйма, тăварпа пăрăç – килĕшнĕ пек, тип çу илмелле.

Чĕрĕ пулла тасататпăр, порци татăкĕсем туса касатпăр. Пулă татăкĕсене тăварпа сăтăрмалла та çу сĕрнĕ ывăç çине хумалла. Пулă çапла выртнă вăхăтра духовка чĕртмелле.

Кишĕрпе сухан тасатмалла, кишĕре терка витĕр кăлармалла, сухана çурма çаврашкасем туса касмалла. Вĕсене ăшаласа илмелле. Çакăн хыççăн унта тăвар тата пăрăç хушнă хăйма ярса пăтратмалла.

Пулнă хутăша минтай татăкĕсем çине хурса тухмалла. Духовкăна çур сехетлĕх лартмалла.

Апачĕ тутлă пултăр.

Пĕлтерӳсем. Объявления

Уважаемые абоненты – пользователи газа!

В связи с установившейся холодной погодой просим быть особо внимательными в обращении с бытовыми газовыми приборами, имеющими отвод продуктов сгорания в дымоход. Большую опасность представляют обмерзания и закупорки дымовых и вентиляционных каналов, обледенения их оголовков. Следите за их исправностью регулярно! Иначе недалеко до беды.

Во избежание отравления угарным газом, для предотвращения несчастных случаев в быту, связанных с использованием газа, необходимо строго соблюдать требования правил и инструкций по безопасному пользованию газовыми приборами, а именно:

– следить за нормальной работой газоиспользующего оборудования, исправностью дымовых и вентиляционных каналов, очищать эти каналы от засора и ледяных закупорок;

– проверять тягу до включения и во время работы газовых приборов;

– не допускать установку шиберов в дымоходах от приборов и не перекрывать вентиляционные каналы, обеспечивать достаточный приток воздуха в помещение при работающем газоиспользующем оборудовании;

– ежедневно проверять оголовки и состояние дымоходов и вентиляционных каналов с целью предотвращения их обмерзания и закупорки;

– содержать в надлежащем техническом и санитарном состоянии помещения, где установлено газоиспользующее оборудование, не использовать их для сна и отдыха;

– не использовать газовые плиты для обогрева помещения;

– не пользоваться газовыми приборами при их неисправности и утечке газа, при отсутствии тяги в дымовых и вентиляционных каналах, при нарушении плотности кладки и штукатурки газифицированных печей и дымоходов;

– не допускать к пользованию газовыми приборами детей дошкольного возраста и лиц, не контролирующих свои действия и не знающих правила пользования этими приборами.

При отсутствии тяги и непригодности дымовых и вентиляционных каналов необходимо незамедлительно сообщить об этом в управляющую организацию ЖКХ или в ВДПО, а также в филиал «Моргаушимежрайгаз» по телефонам: **6-02-24** или **04**.

Уважаемые абоненты!
Соблюдайте правила пользования газом в быту!

Филиал «Моргаушимежрайгаз» ОАО «Чувашсетьгаз»
Лицензия Ростехнадзора от 11.06.2010 г. № ВП-00-011658 (ЖКС).

Продаю: кирпич одинарный М-100; М-125; М-150; керамический полуторный М-125; двойной керамический; силикатный белый, желтый; КББ р-р 20х20х40; красный половняк, некондиция, гравмассу, керамзит. Доставка и разгрузка на манипуляторе. Документы. Тел.: 8-903-358-20-97, 8(8352)44-20-97. 13-13.

ТЕПЛИЦЫ С ДЕКАБРЯ – НОВОГОДНИЕ СКИДКИ!
Тел.:8-937-372-99-93. 9-10.

* * *

Продаю гусятину, крольчатину, племенных кроликов породы ризен, щенков немецкой овчарки.
Тел.: 8-927-66-55-900. 4-4.

* * *

Продаю с доставкой: кирпич керамический, силикатный (любых цветов); блоки керамзитобетонные, газосиликатные, фундаментные, пеноблоки; кольца колодезные; трубы асбестоцементные, профильные; арматура, цемент, сухие смеси, шифер, рубероид, профнастил, пиломатериалы. Металлоконструкции: гаражные ворота, калитка, забор, беседка, теплица, козырьки (навесы), решетки, кладочные сетки, печи, мангал, скамейки и т. п. Услуги крана-манипулятора. Тел.: 8-903-357-46-75, 8-927-880-04-83. 5-10.

* * *

Утерянный аттестат А 3558184, выданный в 1998 году Моргаушской средней школой на имя Суворовой Надежды Борисовны, считать недействительным.

СПУТНИКОВЫЕ АНТЕННЫ от 3000 руб. Установка, гарантия. Тел.: 8-905-345-77-19. 10-10.

РАБОТА вахтой в Москве и МО. Требуются мужчины и женщины от 18 лет, без опыта. Жилье, питание, спецодежда-БЕСПЛАТНОЕ. З/п от 30 000 (90 руб/час). Запись в группу на выезд по тел: 8 (8352)36-42-92, 36-03-32. Выезд состоится 07.01.2013 г. 3-3.

Спутниковое цифровое телевидение высокой четкости FULL HD. Триколор – 7000 руб. Телекарта – 3000 руб. Карты «Кинозал» со скидкой – 250 руб. Тел.: 8-906-385-29-30. 6-10.

Продаем: доски 25-50 мм (обрезные, необрезные), брус любого сечения, жерди, подтоварник. Изготовим на заказ: срубы, беседки любого размера. Цена договорная, доставка по району бесплатно. Тел.: 8-927-667-28-32, 8-919-679-18-11. 6-10.

Продаем пропаренные керамзитобетонные блоки, цемент, керамзит. Адрес: с. Моргауши, «Агропромснаб». Тел.: 8-905-340-07-78. 5-10.

МОСКВА – ВАХТА!!!
В Москву и Московскую обл. требуются
ФАСОВЩИЦЫ, ГРУЗЧИКИ
Питание, проживание — БЕСПЛАТНО.
Вахта. Выезд группами до предприятия.
Гарантии. З/п 27 000 – 35 000 руб.
Тел.:8(8352)29-80-30, 29-50-30. 4-4.

Продаю шпалы б/у, в отличном состоянии. Доставка бесплатно. Тел.: 8-927-995-65-22, 8-919-652-16-12. 3-3.

* * *

Проекты зданий и инд. домов, электро-, водо- и газоснабжения, сметы. Свид. СРО. ООО «Инттехс», с. Моргауши, ул. Мира, 9А. Тел.: 62-6-03.

* * *

Хире-хирĕç сутаракан ăратлă, шурă тĕслĕ тынашка сутатăп. Тел.: 8-909-302-76-88.

* * *

Молодая семья снимет квартиру в с. Моргауши. Тел.: 8-927-846-32-48.

* * *

Бурение колодцев, колодезные кольца. Доставка, установка. Тел.: 8-927-668-96-96. 4-4.

* * *

Февраль уйăхĕнче улттăмĕш пăруламалли хура тĕслĕ ĕне сутатпăр. Шомик ялĕ. Тел.: 8-987-660-95-96.

* * *

Ĕне, вăкăр, пăру, сурăх туянатпăр. Тел.: 8-905-343-60-63. 2-10.

НАТЯЖНЫЕ ПОТОЛКИ от 350 руб. кв. м. (материал + монтаж) 6-10. Тел.: 8-927-667-40-92.

ИЗВЕЩЕНИЕ О СОГЛАСОВАНИИ ПРОЕКТА МЕЖЕВАНИЯ ЗЕМЕЛЬНЫХ УЧАСТКОВ

Настоящим извещением уведомляем участников долевой собственности на земельный участок с кадастровым номером 21:17:080901:2, о месте и порядке ознакомления с проектом межевания земельного участка, образованного в счет земельной доли. Предметом согласования являются размер и местоположение границ выделяемого земельного участка.

Заказчиками проекта межевания являются: Савельев Сергей Нестерович, проживающий по адресу: 429555, Чувашская Республика, Моргаушский район, Юнгинское сельское поселение, д. Кубасы, ул. Нижняя, д. 101. Ядыков Николай Поликарпович, проживающий по адресу: 429555, Чувашская Республика, Моргаушский район, Юнгинское сельское поселение, с. Юнга, ул. Малые Чуваки, д. 38.

Проект межевания земельных участков подготовлен кадастровым инженером Николаевым А.В., номер квалификационного аттестата 21-11-68. Почтовый адрес и адрес электронной почты, по которым осуществляется связь с кадастровым инженером: 429530, Чувашская Республика, Моргаушский район, с. Моргауши, ул. Ленина, д. 41/5. E-mail:arshin21@yandex.ru

Кадастровый номер исходного земельного участка 21:17:080901:2 Адрес местоположения: Чувашская Республика-Чувашия, Моргаушский район, Юнгинское сельское поселение.

С проектом межевания земельных участков можно ознакомиться по адресу:429530, Россия, Чувашская Республика, Моргаушский район, с. Моргауши, ул. Ленина, д. 41/5.

Обоснованные возражения после ознакомления с проектом межевания относительно размера и местоположения границ земельных участков принимаются в течение 30 дней со дня опубликования данного извещения по адресу: 429530, Чувашская Республика-Чувашия, с. Моргауши, ул. Ленина, д. 41/5 ООО «Аршин» и в филиале ФГБУ «ФКП Росреестра» по Чувашской Республике-Чувашии, по адресу: Чувашская Республика-Чувашия, г. Чебоксары. пр. Московский, д. 37.

ИЗВЕЩЕНИЕ О СОГЛАСОВАНИИ ПРОЕКТА МЕЖЕВАНИЯ ЗЕМЕЛЬНЫХ УЧАСТКОВ

Настоящим извещением уведомляем участников долевой собственности на земельный участок с кадастровым номером 21:17:031001:210 о месте и порядке ознакомления с проектом межевания земельных участков, образованных в счет земельных долей. Предметом согласования являются размер и местоположение границ выделяемого земельного участка.

Заказчиками проекта межевания являются: Перцев Викентий Кузьмич, проживающий по адресу: 429555, Чувашская Республика, Моргаушский район, Ильинское сельское поселение, д. Чураккасы, ул. Советская, д. 120. Перцева Нина Андреевна, проживающая по адресу: 429555, Чувашская Республика, Моргаушский район, Ильинское сельское поселение, д. Чураккасы, ул. Советская, д. 120.

Проект межевания земельных участков подготовлен кадастровым инженером Красновой Р.Н., номер квалификационного аттестата № 21-11-28 от 08.02.2011 г. Почтовый адрес: 428032, Чувашская Республика, г. Чебоксары, ул. Ярославская, д. 25. Электронная почта: ooozemly@rambler.ru.

Кадастровый номер исходного земельного участка 21:17:031001:210. Адрес местоположения: Чувашская Республика-Чувашия, Моргаушский район, Ильинское сельское поселение, СХПК «Волга», участок расположен в юго-западной части кадастрового квартала 21:17:031001.

С проектом межевания земельных участков можно ознакомиться по адресу:428032, Чувашская Республика, г. Чебоксары, ул. Ярославская, д. 25.

Обоснованные возражения после ознакомления с проектом межевания относительно размера и местоположения границ земельных участков принимаются в течение 30 дней со дня опубликования данного извещения по адресу: 428032, Чувашская Республика, г. Чебоксары, ул. Ярославская, д. 25, а также в филиале ФГБУ «ФКП Росреестра» по Чувашской Республике-Чувашии, по адресу: 428000,Чувашская Республика-Чувашия, г. Чебоксары, пр. Московский, д. 37.

Администрация Моргаушского района Чувашской Республики извещает о проведении открытого аукциона

Форма торгов – открытый аукцион.

Наименование аукциона – открытый аукцион на право заключения договора купли-продажи муниципального имущества Моргаушского района.

Основание проведения аукциона – постановление администрации Моргаушского района Чувашской Республики № 1145 от 24.12.2012 года «Об условиях приватизации муниципального имущества Моргаушского района». Организатор торгов: отдел имущественных и земельных отношений администрации Моргаушского района.

Почтовый адрес, номер контактного телефона, адрес официального сайта организатора аукциона и комиссии по проведению конкурсов или аукционов: 429530, с. Моргауши, ул. Мира, 6 телефон/факс (83541) 62-2-66, 62-5-99, e-mail: http://gov.cap.ru/main/asp?govid=71.

Контактные лица: Захаров И.Н., начальник отдела имущественных и земельных отношений, тел.: 62-2-66, Тимофеева Е.В., специалист-эксперт отдела, тел.: 62-5-99.

Предмет аукциона: право заключения договора купли-продажи муниципального имущества Моргаушского района.

Начальная цена продажи: начальная цена муниципального имущества определяется на основании отчета об оценке, выполненного независимым оценщиком.

Перечень муниципального имущества Моргаушского района:

Лот №1: Здание с земельным участком, (Лит.А,а1), находящееся по адресу: Чувашская Республика, Моргаушский район, Большесундырское сельское поселение, с. Большой Сундырь, ул. Горького, д. 22, Литер: А,а1; общая площадь помещения – 273,3 кв.м.; 1985 года постройки, инвентарный номер БТИ-4086, Начальная цена продажи – 1242192 (один миллион двести сорок две тысячи сто девяносто два) рубля без НДС. Сумма задатка – 10% от начальной цены(124219 руб. 20 коп.). Шаг аукциона – 5% от начальной цены(62109 руб. 60 коп.).

Сроки предоставления заявок: с 29 декабря 2012 года по 28 января 2013 года.

Задаток перечисляется на реквизиты: Получатель платежа – Администрация Моргаушского района, ИНН 2112001366 КПП 211201001, лицевой счет 05123000012 в финансовом отделе администрации Моргаушского района, р/счет: 40302810775140000005 в Чувашском ОСБ №8613 г. Чебоксары, кор/счет 30101810300000000609, БИК 049706609. В платежном поручении необходимо указать назначение платежа: задаток на участие в аукционе по продаже объекта муниципального имущества 12.02.2013, номер лота.

Для участия в аукционе претенденты представляют следующие документы: заявку; платежный документ с отметкой банка об исполнении, подтверждающий внесение соответствующих денежных средств, копию документа, удостоверяющего личность. Юридические лица дополнительно представляют следующие документы: нотариально заверенные копии учредительных документов; решение в письменной форме соответствующего органа управления о приобретении имущества (если это необходимо в соответствии с учредительными документами претендента и законодательством государства, в котором зарегистрирован претендент); сведения о доле Российской Федерации, субъекта Российской Федерации, муниципального образования в уставном капитале юридического лица; опись представленных документов. В случае подачи заявки представителем претендента предъявляется надлежащим образом оформленная доверенность.

Определение участников аукциона состоится 29 января 2013 г. по месту нахождения организатора конкурса: 429530, с. Моргауши, ул. Мира, дом 6, малый зал заседаний, 3 этаж. Время проведения открытого аукциона 12 февраля 2013 г. (по московскому времени): Лот №1- 10.00.

По итогам аукциона оформляется протокол, который является основанием для заключения договора купли-продажи муниципального имущества. Договор купли-продажи муниципального имущества заключается в срок не позднее 15 рабочих дней со дня подписания протокола. Победителем аукциона признается лицо, предложившее наибольшую цену.

Шампанское в подарок!

Адрес: с. Моргауши, ул. 50 лет Октября, д. 4 (с торца здания Дома быта). Тел.: 62-3-80. 3-10.

Прогноз погоды

	суббота 29 декабря				воскресенье 30 декабря				понедельник 31 декабря				вторник 1 января				ср 2 я.
Местное время	04:00	10:00	16:00	22:00	04:00	10:00	16:00	22:00	04:00	10:00	16:00	22:00	04:00	10:00	16:00	22:00	04:00
Облачность %																	
Осадки мм																	
Температура °C	-5	-4	-5	-5	-10	-11	-9	-8	-14	-14	-13	-12	-13	-9	-5	-4	-6
Давление мм	747	746	745	744	745	745	745	747	748	748	748	746	744	743	745	748	749
Влажность %	91	93	93	97	85	87	92	91	87	90	87	87	84	89	95	95	91
Ветер м/сек	5	7	5	4	4	3	3	4	5	4	3	4	4	4	5	5	5
	Ю	Ю	Ю	З	З	Ю-З	З	С-З	С-З	З	Ю-З	Ю	Ю	Ю-З	З	З	Ю-З
Солнце восход / заход		09:24	16:26			09:23	16:27			09:23	16:28			09:23	16:30		09:23
Луна восход / заход		17:56	09:27			19:04	09:55			20:16	10:19			21:29	10:39		22:43

Мăшăрĕ, хĕрĕсемпе кĕрӳшĕсем, ывăлĕ, мăнукĕсем, тăванĕсем Ярапай ялĕнче пурăннă пирĕн хаклă çыннăмăр
Анфиса Сергеевна
СИЛОВА
пирĕнтен уйрăлса кайнă пирки тарăннăн, чĕререн хурланса пĕлтереççĕ.

Хаçатăн çитес номерĕ 2013 çулхи январĕн 12-мĕшĕнче тухать.

Муркаш районĕнчи «Çĕнтерӳ ялавĕ» хаçат

УЧРЕДИТЕЛЬСЕМ:
Чăваш Республикин Информаци политикин тата массăллă коммуникацисен министерстви

ЧР Информаци политикин тата массăллă коммуникацисен министерствин “Муркаш районĕн «Çĕнтерӳ ялавĕ» хаçат редакцийĕ” Чăваш Республикин хай тытăмлă учрежденийĕ.

Тĕп редактор А.И. ТИХОНОВ.

АДРЕС: 429530, Чăваш Республики, Муркаш ялĕ, Мир урамĕ, 9А çурт.
ТЕЛЕФОНСЕМ: тĕп редактор - 62-1-36, яваплă секретарь - 62-2-82, бухгалтери - 62-1-35, пайсем: общество пурнăç пайĕ - 62-2-82, экономика тата социаллă пурнăç пайĕ - 62-1-38.
Факс: 62-1-36. E-mail: morpress@cbx.ru, redaction@cbx.ru

Сыхăну, информаци технологийĕсен тата массăллă коммуникаци сферине пăхса тăракан Федераллă службăн Чăваш Республикипе – Чăваш Енпе ĕçлекен управленийĕ 2012 çулхи юпа уйăхĕн 11-мĕшĕнче ПИ ТУ 21-00249 № регистрациленĕ.

Калăпăшĕ 2 пичет листи.
Ал çырăвĕсене рецензилемеççĕ, каялла тавăрса памаççĕ, 2 страницăран пысăкраххисене йышăнмаççĕ.
Рекламăпа пĕлтерӳсен чăнлăхĕшĕн вĕсене паракансем яваплă.

ИЗДАНИ ИНДЕКСĔ: 54822.
Хаçат юн тата шăмат кунсерен тухать.
Номер дежурнăйĕ Макарова Р.А.
Пичете панă 28.12.2012 ç.
Пичете памалли вăхăт: графикпа – 17 сех. 20 мин., чăннипе – 17 сех. 20 мин.
Заказ Тираж 4689.

Номер набран и сверстан в АУ ЧР «Редакция Моргаушской районной газеты «Çĕнтерӳ ялавĕ», отпечатан в типографии ГУП "ИПК "Чувашия": 428019 г. Чебоксары, пр. И. Яковлева,13. Качество печати соответствует оттискам, предоставленным редакцией.